विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३
Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP) 2083

(स्विकृत मितिः२०८३/०४/२८ गते)

जिल्ला विपद ब्यवस्थापन समिति
नुवाकोट

अधावधिकः २०८३

प्रकाशक जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, नुवाकोट

फोनः ०१०—५६००३३

जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रः ०१० —५६१९३३ र १२३४

इमेल: nuwakotcdo@gmail.com

सर्वाधिकारः जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नुवाकोट

अन्य सहयोगः' जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सबै सुरक्षा निकायहरु नुवाकोट

जिल्लाको सम्पूर्ण स्थानीय तहहरु

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि

१.१ जिल्लाको परिचय

१.२ योजनाको पृष्ठभूमि -संक्षिप्त विपदको स्थिति, योजनाको आवश्यकता, औचित्य)

२. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

३. विपद जोखिमको अवस्था

३.१. भौगोलिक अवस्था तथा बनोट

३.२. विगतका तीन आर्थिक वर्षहरुको विपदका घटनाहरूको विश्लेषण

३.३. प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू

३.४. सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शाङ्कन

३.५. विपद सङ्कटासन्नता-खगलिभचबदष्ष्तिथ) तथा क्षमता विश्लेषण

३.६. विपद जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन

३.७. प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

३.८. कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

३.९.सरोकारवाला संस्थाहरू

३.१०. विषयगत क्षेत्रहरू

४. पूर्वतयारी योजना -सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

५. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना -विपदको समयमा)

६. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना -विपद पश्चात गर्ने क्रियाकलाप)

७. कार्यान्वयन योजना

८. आवश्यकताको लेखाजोखा

८.१. जिल्लामा उपलब्ध रहेको स्रोत साधनहरुको विस्तृत बिवरण

८.२. मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

८.३. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र अनुमानित लागत

८.४. अन्य निकायहरुसंगको समन्वय र सहकार्य

९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१०. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

१०.१. लक्ष्य र सूचकहरू

१०.२. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

१०.३. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्ययोजना

१०.४. क्षमता विकास

१०.५. विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

१०.६ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखाको प्रतिकार्य

११. अनुसूचीहरू

१२. सन्दर्भ सामग्रीहरू

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१. पृष्ठभूमि

१.१ नुवाकोट जिल्लाको परिचय

नेपालको मानचित्रमा बागमती प्रदेश अन्तगत नुवाकोट जिल्ला रहेको छ । यो जिल्ला राजधानी काठमाडौंबाट उत्तर पश्चिम दिशामा अवस्थित रहेको र एक ऐतिहासिक पृष्ठभूमीले चिनिएको जिल्ला हो । नुवाकोट नेपाल एकीकरणको इतिहाससँग सामरिक हिसाबले जोडिएको जिल्ला हो ।नेपालका कुनै पनि प्रदेशको सिमाना तथा अन्तर्राष्ट्रिय सिमानालाई समेत नछुने र भौगोलिक विभाजन अनुसार पहाडी प्रदेशमा अवस्थित यो जिल्ला झण्डै अर्ध—चन्द्राकार रुपमा पूर्व—पश्चिम फैलिएर रहेको छ । यस जिल्लामा उच्च पहाडी क्षेत्रको पठार, हिमालको दक्षिणी ढाल, पहाडीक्षेत्रको विचमा यत्रतत्रछरिएर रहेका समथर बेंसी र टारहरु लगायतका विविध भौगोलिक विशेषताहरु पाउन सकिन्छ ।

भौगोलिक वनावटमा पहाडी भू—भागको अंश ७१ प्रतिशत, लेकाली भू—भागको अंश १८ प्रतिशत तथा टार, वेसी र समथर भू—भागको अंश ११ प्रतिशत रहेको छ । क्षेत्रफलको हिसावले कुल १,१२१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको यस जिल्लाको सदरमुकाम बिदुर हो । यस जिल्लामा तादी र त्रिशुली नदीको संगम देवीघाट र नुवाकोट साततले दरवार जस्ता ऐतिहासिक महत्वका ठाउँहरू समावेश छन् । प्रशिद्ध धार्मिक क्षेत्र गोसाईकुण्ड र मनोरम पर्यटकीय हिमाली भेग लाङटाङ क्षेत्र जाने प्रमुख पर्यटकीय मार्ग रहेको नुवाकोट जिल्ला मल्लकालीन समयमा पश्चिम नेपालको मूल ढोका, नेपालभोट -तिब्बत) वाणिज्य व्यापारको परम्परागत मुलद्धार पनि रहेको थियो ।

यस जिल्लाको नामाकरण गोपालवंशीय शासनकालदेखि नवकोट, नवकोट्य, नवक्वाथ, नौकोटबाटअपभ्रंश हुँदै हालको नुवाकोट रहनगएको ऐतिहासिक अनुश्रुति रहेको छ ।बेलकोट, मालाकोट, भैरुमकोट,धुवांकोट, कालिकाकोट, सल्यानकोट,सिमलकोट, धैवुङकोट र प्यासकोटजस्ता नौवटा कोटहरुको संगमभूमीभएकोले नुवाकोट नाम रहन गएको कुरा पनि उल्लेख छ ।मल्लकालमा पश्चिम नेपालको प्रवेशद्धार मात्र होइन नेपालको तिब्बतसँग हुने व्यापारको प्रमुख मार्गको रुपमासमेत ख्यातीप्राप्त यस जिल्लाको बेत्रावतीमा नेपाल—चिन युद्धपछि ऐतिहासिक "बेत्रावती सन्धि" भएको थियो । यस जिल्लासँग नेपाल एकीकरणको आधार शिविर, श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहको कार्यकालमा वि.सं. १८०१ देखि १८२५ सम्मको राजधानी, गिर्वाणयुद्ध विक्रम शाहको शासन कालमा शीतकालिन राजधानी, श्री ५ बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहकोसमाधिस्थल, बहादुर शाहको जन्मभूमी, भृकुटीको घर—माईती गर्ने बाटो, तत्कालिन नौतले दरवार -वि.सं. १९९० सालको महाभूकम्पपछि सात तले, प्रसिद्ध नुवाकोट भैरवी र जालपादेवीको मन्दिर आदि ऐतिहासिक तथा धार्मिक वैभव र सम्पदाहरुरहेका छन् । पृथ्वीनारायण शाहले काठमाडांैे उपत्यका विजय गर्नु अघि निकै शक्तिशाली राज्यका रुपले चिनिएको नुवाकोट इतिहासका विद्यार्थीहरुको खुल्ला संग्रहालय हो । नुवाकोट दरबार परिसरमा धार्मिक हिसावले महत्वपूर्ण मानिने भैरवी मन्दिर र तलेजु मन्दिर छन् । यस जिल्लामा भैरवी, जालपादेवी, दुप्चेश्वर महादेव, कपिलेश्वर महादेव, चिम्तेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राम मन्दिर, उग्रतारा, उत्तरगया, सुगतपुर विहार, बाराही, वासुकी, वाघ भैरव, भैरवकोट, जलेश्वरी, शिवालय, बच्छलादेवी आदि प्रमुख धार्मिक स्थलहरु हुन ।

नुवाकोट जिल्लाको आर्थिक मेरुदण्ड मूलतः कृषि नै हो । कृषि कार्य भित्र पनि पशुपालन, अन्नबाली, नगदेबाली, फलपूmल खेती,माछापालन र कुखुरापालन उल्लेखनीय रहेका छन् । त्रिशुली, बट्टार, विदुर जिल्लाको प्रमुख ब्यापारिक केन्द्र हो भने यस अलावा ढिकुरे, छहरे, देवीघाट, सामरी, देउराली, डावाचेत, चोगते, खरानीटार, आप्रह, सातविसे, समुन्द्रटार, ककनी, फेदीवेसी, चौघडाबेत्रावती स्थानीय व्यापार क्षेत्र हो । यसै गरी ककनी, किस्पाङ, मेघाङ, चिसापानी, शिवपुरी, नुवाकोट दरवार क्षेत्र, सागरकुण्ड, देवीघाट, उत्तरगया, बोल्देहीताल, पञ्चकन्या सुरुङ आदि अन्य ख्याति प्राप्त पर्यटकीय क्षेत्रहरु हुन ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

जिल्लाको संक्षिप्त विवरण

क्षेत्रफल :	११२१ बर्ग कि.मि
होचो सतह :	४५७ मि. त्रिसुली किनार
अग्लो भाग :	५१४४ मि. तीनचुली बजार
मूख्य नदी	त्रिशुली, तादी, लिखु
सहायक नदी	फलाखु, सलाखु, दोर्खु, गेर्खु खोला, सामरी, चन्द्रमती, छत्रेखोला
मुख्य सडक	ठूलोखोला-ककनी-पिपलटार-त्रिशुली (काठमाण्डौ त्रिशुली सडक) : ५५ कि.मी. गल्छी - पिपलटार–त्रिशुली : २७ कि.मी. त्रिशुली - धुन्चे : ४८ कि.मी. गंगटे –लव्धु -समुन्द्रटार–गोल्फुभन्ज्याङ : ४३ कि.मी. सामाखुसी- गुर्जे -छहरे– त्रिशुली (टोखा, छहरे, त्रिशुली सडक) ५२ कि.मी. छहरे–शिवालय–तलाखु–पाटीभन्ज्याङः २० कि.मी.
सहायक सडक	ककनी -लिंक सडक : ३ कि.मी त्रिशुली सहरी सडक : १८ कि.मी. नुवाकोट–वागेश्वरी–उर्लेनी : २३.५ कि.मी. उर्लेनी–काल्चे–मालाभन्ज्याङ : ८.५ कि.मी. मान्द्रेढुंगा–खडगभन्ज्याङ–गोर्स्याङ–दाङसिङ–काफलपानी : २४.५ कि.मी. त्रिशुली–वेत्रावती : ९ कि.मी. त्रिशुली–सोले : ९ कि.मी. त्रिशुली–सामरी –भन्याङभुरुङ : १७ कि.मी. त्रिशुली–देउराली –मेघाङ : २५ कि.मी. मेघाङ –किन्ताङ– थम्बुखोला : ८.५ कि.मी. पात्ले –दुईपीपल– कोल्पुटार : ३८ कि.मी. लिखुखोला–कविलास–घलेभन्ज्याङ–थप्रेक–वेतिनी–गोल्फुभन्ज्याङ : ३५ कि.मी. समुन्द्रटार–रामती–कुटुङखोला–घ्याङफेदी : १० कि.मी. ओखरपौवा–चाउथे–कुमरी–कोल्पुटार : ५० कि.मी. रानीपौवा–चतुराले–बेल्कोट–तादीपुल : १३ कि.मी. गुर्जे –समुन्द्रादेवी–पुर्नीभन्ज्याङ मैदान छाप अल्छे : ११ कि.मी. गणेशस्थान–नर्जामण्डप डाडाकोपाटो : २० कि.मी. सोले–सातदोबाटो–भाल्चे–साल्मे : २३ कि.मी. मुलथला–छत्रेखोला–बुधसिंग–तारुका : २० कि.मी. आप्रह–राउटार–घलेभन्ज्याङ
लेक	२.२ % भाग
वनजंङ्गल	६६४४२ हे.

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

सरकारी तथा गौचरन	४०५१६ हे.
सिंचित क्षेत्र	१७८४५ हे.
सिमसार क्षेत्र	२२८५३ हे.
कृषि क्षेत्र	८७४८४ हे.
वनस्पति	साल, सल्ला, सिसौ, उत्तिस, कटुज, सिमल, टुनी, साज, बाज, बास र निगालो जस्ता बोट विरुवा पाईन्छन् भने चिराइतो, दालचिनी, टिमुर, बोझो, सुगन्धवाल, अमला, रिठ्ठा, तेजपात, पाषाणबेद, शिलाजित, सुनझाडी, झार्लाङ, कुरिलो, चुत्रा, जटामसी, सुनगाभा, कचुर, असुरो, हर्रो, बर्रो, कुकुरडाइनो तितेपाती जस्ता जडीवुटी पाइन्छन ।
वन्यजन्तु तथा पशुपक्षी	बाघ, भालु, चितुवा, दुम्सी, स्याल, बाँदर, बँदेल, चितल, जरायो, मृग जस्ता जंङ्गली जनावरहरु र डाँफे, मुनाल, चाखुरा, कालिज, ढुकुर, मयूर आदि
नदीनालाले ओगटेको क्षेत्रफल	२८७० हेक्टर
राजमार्ग	पासाङल्हामु राजमार्ग, गल्छी त्रिशुली मैलुङ स्याफ्रुवेसी रसुवागढी सडक, मध्यपहाडी राजमार्ग(भन्याङभुरुङ, सामरी , डेउडी , पिपलटार, छहरे, पाटिभन्ज्याङ)
धार्मिक,ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल	नुवाकोटको दरबार, भैरवी मन्दिर, पृथ्वी स्मारक, निलकण्ठधाम देवीघाटको जालपादेवी, दुप्चेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राम मन्दिर, उग्रतारा, उत्तरगया, सुगतपुर विहार, बाराही, वासुकी, वाघ भैरव, भैरवकोट, जलेश्वरी, शिवालय, बच्छलादेवी, चिम्टेस्वर महादेव मन्दिर, मनकामना मन्दिर मनकामना, किस्पाङ्ग पोखरी, बेलकोटगढी, बनदेवी, कपिलेश्वर महादेव आदी ।
मूख्य मूख्य चाडपर्व	दशैं, तिहार, लोसार, होली, तीज, माघे सक्राती पर्व, गोरु जुधाई, गाईजात्रा, ईन्द्र जात्रा, शिवरात्री, राम नवमी, कृष्ण अष्टमी लगायत बिभिन्न मठ मन्दिरमा लाग्ने जात्रा, मेला, देवीघाट मेला आदि
जलवायु	औसत वार्षिक वर्षा १८४.६४मि.मि. हुने तथा लेकाली तथा अर्धउष्ण हावापानी पाइने
लेक	२.२ भाग
वनजंङ्गल	६६४४२ हे.
सरकारी तथा गौचरन	४०५१६ हे.
सिंचित क्षेत्र	१७८४५ हे.
सिमसार क्षेत्र	२२८५३ हे.
कृषि क्षेत्र	८७४८४ हे.

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

वनस्पति

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

साल, सल्ला, सिसौ, उत्तिस, कटुज, सिमल, टुनी, साज, बाज, बास र निगालो जस्ता बोट विरुवा पाईन्छन् भने चिराइतो, दालचिनी, टिमुर, बोझो, सुगन्धवाल, अमला, रिठ्ठा, तेजपात, पाषाणबेद, शिलाजित, सुनझाडी, भार्लाङ, कुरिलो, चुत्रा, जटामसी, सुनगाभा, कचुर, असुरो, हर्रो, बर्रो, कुकुरडाइनो तितेपाती जस्ता जडीवुटी पाइन्छन ।

वन्यजन्तु तथा पशुपक्षी

बाघ, भालु, चितुवा, दुम्सी, स्याल, बाँदर, बँदेल, चितल, जरायो, मृग जस्ता जंङ्गली जनावरहरु र डाँफे, मुनाल, चाखुरा, कालिज, ढुकुर, मयूर आदि ।

नदीनालाले ओगटेको क्षेत्रफल

२८७० हेक्टर

राजमार्ग

पासाङल्हामु राजमार्ग, गल्छी त्रिशुली मैलुङ स्याफ्रुवेसी रसुवागढी सडक, मध्यपहाडी राजमार्ग- भ¥याङभुरुङ, सामरी , डेउडी , पिपलटार, छहरे, पाटिभन्ज्याङ)

धार्मिक,ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल

नुवाकोटको दरबार, भैरवी मन्दिर, पृथ्वी स्मारक, निलकण्ठधाम देवीघाटको जालपादेवी, दुप्चेश्वर महादेव, पञ्चकन्या, राम मन्दिर, उग्रतारा, उत्तरगया, सुगतपुर विहार, बाराही, वासुकी, वाघ भैरव, भैरवकोट, जलेश्वरी, शिवालय, बच्छलादेवी, चिम्टेस्वर महादेव मन्दिर, मनकामना मन्दिर मनकामना, किस्पाङ्ग पोखरी, बेलकोटगढी, बनदेवी, कपिलेश्वर महादेव आदी ।

मूख्य मूख्य चाडपर्व

दशै, तिहार, लोसार, होली, तीज, माघे सक्राती पर्व, गोरु जुधाई, गाईजात्रा, ईन्द्र जात्रा, शिवरात्री, राम नवमी, कृष्ण अष्टमी लगायत बिभिन्न मठ मन्दिरमा लाग्ने जात्रा, मेला, देवीघाट मेला आदि

जलवायु

औसत वार्षिक वर्षा १८४.६४मि.मि. हुने तथा लेकाली तथा अर्धउष्ण हावापानी पाइने

जल सम्पदा

नुवाकोट जिल्ला जल सम्पदाको दृष्टिबाट एकदमै धनी जिल्ला हो । यस जिल्लाको त्रिशुली नदीबाट देवीघाट र त्रिशुली जल विद्युत आयोजना सञ्चालन हुँदै आएका छन् । माथिल्लो त्रिशुली ३ए जलविद्युत आयोजना सञ्चालन भइसकेको छ भने माथिल्लो त्रिशुली ३बी को पावरहाउस र ड्रेनेज बन्ने क्रममा छ । जिल्लामा प्रशस्त मात्रामा जल भण्डार भएको हुँदा जल विद्युतको प्रचुर सम्भावना छ । त्यस्तै टारहरुमा पनि सिंचाई गर्न सकिने ठुलो सम्भावना रहेको छ । यस जिल्ला पहाडी भूभागमा पर्ने हुँदा भूमिगत पानीको श्रोत त्यति सजिलो छैन । यहाँको कूल भूभागको ५० प्रतिशत भन्दा बढी भाग ५० से.मि.देखि आधार चट्टानसम्मको पानीको तहमा पर्दछ । नदी किनारका बेंसी तथा टार क्षेत्रमा पनि २ मिटर भन्दा बढी गहिराइमा पानीको तहको अनुमान गरिएको छ । २० से.मि. भन्दा कममा पानीको तह भएको भूभागले जिल्लाको ६ % भू–भाग ओगटेको छ । पहाडका भिरालो पाखामा ५० से.मि. भन्दा कमदेखि आधार चट्टानसम्म पानीको तह रहेको छ । यस जिल्लाका नदी, ताल तथा सिमसार क्षेत्रलाई निम्न अनुसार सूचीकृत गरिएको छ ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नदीः	नुवाकोट जिल्लाको प्रमुख नदी त्रिशुली नदी हो । मुख्य सहायक खोलाहरुमा तादी -सूर्यमति), लिखु, सामरी, फलाखु, सिन्दुरे, कोल्पु, छत्रे र सलाखु खोलाहरु हुन् ।
सिमसार क्षेत्र	माथि उल्लेखित तालहरु र नदीहरु नै यस जिल्लाका सिमसार क्षेत्रहरु हुन् यी नदीका किनारहरुमा माछापालनको प्रचुर सम्भाव्यता रहेको देखिन्छ । बसाई सराई गर्ने चराचुरुङ्गीहरुको बासस्थान समेत रहेको देखिन्छ ।
तालः	तालहरुमा सूर्यकुण्ड, सागर कुण्ड, किस्पाङ दह, ज्याउदा ताल र बोल्देही ताल, स्याङ्गी रिजरवाइर रहेको छ ।

राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

संघिय निर्वाचन क्षेत्रः २	प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र : ४
गाउपालिकाः १०	नगरपालिकाः २ वडा संख्याः १३ प्रत्येकमा)
जम्मा वडाहरु ८८ (जिल्ला भर)	क) जनसंख्या
कूल जनसंख्या : २,६३,६९१	महिलाः १,३४,३९३(५१.९७ प्रतिसत)
पुरुष १,२८,९९८-४८.९७ प्रतिसत)	लैङ्गिग अनुपातः ९५.९९
जम्मा परिवार संख्याः६८६७९	औसत परिवार संख्या :३.८४
जनघनत्व : २३५ प्रति व.कि.मी.	

स्रोत राष्ट्रिय जनगणना २०७८ (के.त.वि.)

यो जिल्ला भूकम्प,वाढी, आगलागी,पहिरो,चट्याङ्ग, कोभिड लगायत अन्य महामारीको, डेङ्गी प्रकोपबाट उच्च संकटासन्न अवस्थामा रहेको छ । खासगरी वाढी र पहिरो जस्ता जलवायूजन्य प्रकोपको उच्च जोखिममा वर्षेनी रहदै आएको छ । कोभिड १९ को कारण जिल्लामा ५२ जना सक्रंमित व्यक्तिहरुको मृत्यु भएको साथैकोभिड माहामारी कारण मानिसहरुको दैनिक जीवनयापन, सामाजिक, आर्थिक अवस्थामा असर पुगेको छ । यस प्रकारका प्रकोपजन्य घटनाका कारण गरीवीलाई झनै वढावा दिने मात्र होइन वातावरण सन्तुलन समेत खलवलिएको महशुस गरिएको छ । वाढी,पहिरो,आगलागी, महामारी जस्ता प्रकोपका घटनाबाट वर्षेनी हजारौं मानिसले विनासको दुखदअवस्था भोग्नु परेको छ । तसर्थ प्राकृतिक श्रोत साधनको वैज्ञानिक एवं समुचित उपयोग र दीगो व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा मानवीय सम्पत्तिको संरक्षण गरी संभावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक पूर्व तयारी र प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागि समय मै योजनावद्ध ढंगले लाग्न जरुरी छ । प्रकोप न्यूनीकरण गर्न र प्रकोप पछि शीघ्र पुनर्लाभका लागि विशुद्ध मानवीय सहायताको खांचो हुने हुदाँ सम्वद्ध सवै सरोकारवालाहरुको एकीकृत पहल र प्रयासबाट मात्र अपेक्षित उपलव्धि हासिल हुने भएकोले सोको लागि यो प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

जिल्लामा पहिलो पटक २०६८ सालमा प्रथम संस्करणको रूपमा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रकाशन गरिएकोमा सोकी नियमित परिमार्जन गर्दै यो तयार पारिएको छ ।

१.२ नेपालमा विपद जोखिमको अवस्था

विषम भौगोलिक अवस्था भौगर्भिक असुन्तलन, आकस्मिक रुपमा हुने महामारीहरु तथा जलवायु परिवर्तनका साथै जनसंख्या बृद्धि, गरिबी, अव्यवस्थित शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने गतिविधिहरु एवं विकास निर्माणका कार्यहरूले गर्दा नेपाल बिभिन्न प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक प्रकोपहरू बाट सिर्जित विपदको उच्च जोखिममा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, मात्रा र प्रबृत्ति फरक हुँदै गएको छ । जसका कारण विपद व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरु थपिदै गएका छन् ।

शम्भु प्रसाद
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपालमा हरेक वर्ष ५०० भन्दा बढी बिभित्र प्रकोपका घटनाहरू हुने गर्दछन् । जसमध्ये बाढी, पहिरो, डुबान, कोभिड –१९ महामारी, भूकम्प, चट्यांग, आगलागी, हावाहुरी, हिमताल विस्फोट, सडक दुर्घटना लगायतका प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपदका घटनाहरु नियमित रुपमा घट्ने गरेका छन् । यसको परिणामस्वरूप ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने र जीविकोपार्जनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेको छ । पछिल्लो ४५ वर्ष -वि.स.ं २०२८ देखि २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरूले विपदका कारण आफ्नो ज्यान गुमाएका छन् । उच्च मृत्युदरको अतिरिक्त, उक्त अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरू घाइते भएका छन् भने करिब तीस लाख मानिसहरू प्रभावित भएका छन् । यसैगरी विगत ५ वर्षको -२०७०– २०७५) तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा बर्षेनी करीव १०,००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । जसका कारण बर्षेनी करीब १,९०० व्यक्तिले ज्यान गुमाएका छन् भने करीब १३,००० व्यक्तिहरु घाईते हुन्छन् ।

विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपदको समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । तसर्थ विपद पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

प्रभावकारी विपद पूर्वतयारीले विपदको सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद उत्थानशील बनाउन मद्दत पुऱ्याउँदछ । यसका लागि विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु आजको अपरिहार्य आवश्यकता भएको छ ।

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले नेपालमा सम्भाव्य विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको गुणस्तर वृद्धि एवं संस्थागत गर्न विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ लाई प्रथम पटक संशोधन गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको सन्दर्भमा उक्त मार्गदर्शनले जिल्ला तहमा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रक्रियामा संलग्न सबै सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुलाई स्पष्ट जिम्मेवारी दिइएको छ । विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको लागि कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थापनका क्षेत्रमा नेपाल सरकारले समयानुकुल परिमार्जन गर्दै विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्ययोजना सबै तहमा तर्जुमा गरी कार्यान्वन गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरुप मुलतः विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६) बमोजिम यो योजना परिमार्जन सहित यो योजना तयार गरिएको छ ।

२.योजना निमार्णका उद्देश्य

२.१ समष्टिगत उद्देश्यः

विपदबाट उत्पन्न मानवीय असरहरू न्यूनीकरण गर्नका लागि जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्दै प्रभावितहरूका आधारभूत आवश्यकताहरूलाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रुपमा परिपुर्ति गराउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ को समष्टिगत उद्देश्य रहेको छ ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

२.२ निर्दिष्ट उद्देश्य

विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ का निर्दिष्ट उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- जिल्लास्थित जोखिममा रहेका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका वडाहरुको संकटासन्नता विश्लेषण गरी स्थानीय श्रोत साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने ।
- जिल्लामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरुको पहिचान एवं तिनको क्षमताको विशलेषण गरी विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि जिम्मेवारी निर्धारण गर्ने ।
- विगत वर्षका अनुभवबाट सिकाएको पाठ तथा समय समयमा भएका छलफलबाट प्राप्त सिफारिस समेतलाई ध्यानमा राखी हरेक स्थानीय तहमा आ—आफ्नो आकस्मिक योजना तयार गर्न लगाउने ।
- विभिन्न क्षेत्रबाट निर्मित योजना कार्यान्वयन जिल्ला विपद व्यावस्थापन समितिको समष्टिगत समन्वयमा गरिने ।
- विपद व्यवस्थापनका लागि आवश्यक श्रोत संकलन, विनियोजन तथा दीगो आर्थिक श्रोत व्यवस्थापनका लागि एकद्धार नीति (one Door policy) प्रणालीको विकास गर्ने ।
- प्रकोपबाट वढी प्रभावित हुन सक्ने दलित,महिला,अपाङ्ग,सुविधाबाट वञ्चित समूह,वालवालिका,वृद्धवृद्धा जस्ता अति संकटासन्न समूहका लागि प्राथमिकताका आधारमा विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्वन्धी विशेष कार्यक्रमको विकास गरी संचालन गर्ने ।
- विपद पछिको पुनर्लाभ तथा पुनःस्थापना कार्यक्रमलाई प्रभावकारी तुल्याउने ।
- आपत्कालीन प्रतिकार्य एवं पूर्वतयारीको विकास र कार्यान्वयनका लागि जिल्लामा आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रको क्षमता वृद्धि गर्ने ।
- जिल्ला देखि स्थानीय तहसम्म खाद्यान्न, औषधी लगायत अन्य उद्धार सामग्रीहरुको भण्डारणका लागि भण्डारण स्थलको थप पहिचान र सुदृढीकरण गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिका साथै पूर्व तयारीका चरणमा प्रयोग गर्न सकिने पूर्व सूचना एवं संचार प्रणालीको विकास गर्ने ।
- विपद प्रभावितहरुका लागि तत्काल आश्रय स्थलका थप पहिचान र सुदृढीकरण गर्ने ।
- विपदका संभावित जोखिमहरुको लेखाजोखा,पहिचान,अनुगमन र पूर्व चेतावनी प्रणाली सुदृढ गर्ने । मनसुन पूर्वका समयमा अन्तरनिकाय बिच प्रभावकारी समन्वय गर्ने ।
- गाउँपालिका र नगरपालिकामा गठन भएका स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति मार्फत तालिम प्राप्त जनशक्ति र खोज तथा उद्दार सामग्रीको लगत अद्यावधिक गर्ने ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

- विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण प्रक्रिया लगायत विपद व्यवस्थापनका सबै चरणहरुमा नुवाकोट जिल्ला भित्रका स्थानीय तह लगायत सम्पुर्ण सरोकारवाला निकायहरुको ब्यापक र सक्रिय सहभागिता गराउने ।
- जिल्ला स्तरीय विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको कार्याव्यवन संगसगै समुदाय स्तरमा प्रत्येक घरधुरीहरुले पारिवारिक विपद पूर्वतयारी योजना बनाई त्यसको अभ्यास र प्रयोगमा अघि बढ्न जनचेतना जगाउने ।

२.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

- विपदको जोखिममा रहेका समुदायहरु सामाजिक, आर्थिक तथा साङगठनिक रुपमा कमजोर हुन्छन् । खाद्य असुरक्षा,स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरुको सीमितता, प्राकृतिक विपदका कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु आदि विपद प्रभावित समुदायहरुले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरु हुन । परिणाम स्वरुप प्राकृतिक तथा मानवजन्य विपदहरुसँग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर छ । यस्ता समस्याहरुलाई सम्वोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरुरी छ । नुवाकोट जिल्लामा विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा काम गर्ने विभिन्न सरोकारबालाहरु वीच समन्वय गर्ने महत्वपूर्ण साधनको रुपमा यो योजना रहनेछ ।
- विपदको अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोगका लागि तथा सम्भावित विपदको जोखिम कम गर्न तथा विपदको अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरुलाई समाधान गर्नका लागि विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक पर्दछ । विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभूति गराउन विपद जोखिम न्यूनीकरणमा समुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुँच पुऱ्याउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य प्रवद्र्घन गर्न यस योजनाले मार्ग निर्देश गर्दछ । त्यसका साथै श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्दछ । यसै आवश्यकतालाई महशुस गर्दै यस जिल्लामा विपदबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न तथा विपद पछिको मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित तथा प्रभाकारी बनाउन पूर्वतयारी दस्तावेजका रुपमा यो विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ तयार पारिएको हो ।

२.४ योजनाको सीमा

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

- यो योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक प्रकृयाका माध्यमबाट गरिएको छ । यस प्रक्रियामा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरु र जिल्लामा विपद जोखिम न्यूनीकरणको क्षेत्रमा कार्यरत राष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको थियो । तर योजना तर्जुमा गर्दा देखिएका केही सीमाहरु निम्न अनुसार छन् ।
- तथ्याङ्क संकलनको क्रममा विगतका बर्षहरुमा भएका विपदका घटनाहरु तथा त्यसबाट भएको क्षतिको सम्पूर्ण यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिनाइ भएकोले नुवाकोट जिल्लाका स्थानीय तहहरुको संकटासन्नताको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधिहरु निर्धारण गर्दा केही लचकता अपनाइएको छ ।
- यस योजना अन्तर्गत निर्धारण गरिएका गतिविधिहरुको कार्यान्वयनका लागि बढी मात्रामा बाहिरी श्रोतको भर पर्नु पर्ने अवस्था देखिन्छ । जसले गर्दा बाह्य श्रोत प्राप्त नभएमा योजनाको कार्यान्वयनवाट अपेक्षित उपलव्धि प्राप्त नहुन सक्छ ।
- जिल्लामा उपलब्ध सिमित स्रोत र साधनबाट बिभिन्न प्रकोपहरुबाट हुने क्षति न्यून गर्न तथा विपदबाट प्रभावित परिवारहरुको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न चुनौती रहेको छ ।

२.५ अपेक्षित नतिजा

- नुवाकोट जिल्लामा हुन सक्ने सवै प्रकारका प्राकृतिक एवं गैर प्राकृतिक प्रकोपका घटना न्यूनीकरण, जोखिम व्यवस्थापनको पूर्वतयारी,प्रतिकार्य र पुनर्लाभका लागि तयार गरिएको प्रस्तुत कार्य योजना कार्यान्वयनबाट निम्न नतिजा हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।
- मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरुको पहिचान तथा परिचालन हुनेछ ।
- महामारीको रुपमा हुने मानवीय संक्रमणहरु (जस्तै कोरोना, डेङ्गी, झाडापखाला) को जोखिम न्यूनीकरण तथा नियन्त्रण हुन सहयोग पूग्ने छ ।
- विपदका सम्वन्धमा जिल्लाको पूर्व इतिहास वारे महत्वपूर्ण जानकारी हासिल भै विभिन्न क्षेत्रको संकटासन्नको स्तर निर्धारण एवं प्रतिकार्य क्षमताको विकास हुनेछ ।
- जिल्लाको संभावित प्रकोप तथा जोखिम क्षेत्रको नक्सांकनको उपयोग हुनेछ ।
- विभिन्न क्षेत्रसंग सम्वन्धित निकाय, संघ संस्था र व्यतिmहरुको पहिचान,भूमिका र जिम्मेवारी निर्धारण हुनेछ ।
- माग एवं आवश्यकताको पहिचान भै श्रोत साधनको यथोचित व्यवस्था हुनेछ ।
- विपदजोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाई विकास योजनाहरुमा मूल प्रवाहीकरण गर्न मद्दत पुग्नेछ ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

➢ प्रस्तुत योजना अनुरुप कार्य गर्दा संभावित जोखिम न्यूनीकरण गर्न मद्दत पुग्ने र प्रभावित परिवारले पुनर्लाभ प्राप्त गर्न सक्नेछन ।

२.६ निर्देशक सिद्धान्तहरु

- विपदमा परेका मानिसहरुको आत्मसम्मान सहित जीवनयापन गर्न पाउने (Right to Diginified Life) अधिकारको सुनिश्चिता गरिनेछ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग मानवता, निष्पक्षता तथा तटस्थता बमोजिम (बिना कुनै भेदभाव) उपलब्ध गराइने छ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशिकरणमा जोड दिनका साथै अशक्त, अपाङ्ग, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा गर्भवती, महिलाहरुको आवश्यकताहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिईने छ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा H.I.V AIDS,T.B. जस्ता कडा रोग भएकाहरुको उपचार तथा हेरचाहलाई पनि विशेष ध्यान दिइनेछ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा Reproductive Health in Emergencyसम्बन्धी उपचारलाई पनि विशेष ध्यान दिइनेछ।
- आपतकालीन राहत तथा सहयोग प्रदान गर्दा पीडितको अवस्था अनुसार प्राथमिकता निर्धारण गरिनेछ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणलाई विकास योजनामा मूल प्रवाहीकरण गरिने छ।
- एकीकृत प्रणाली (Holistic Approach) अपनाइनेछ।
- कर्मचारीको सुरक्षा (Staff safety and security) लाई विशेष ध्यान दिइनेछ।
- एकद्धार नीति(One Door Policy) र समूहगत अवधारणा (Cluster Approach)अनुरुप कार्य संचालन गरिनेछ।
- सहभागितात्मक, अन्तरकृयात्मक र समन्वयात्मक कार्यशैली अवलम्वन गरिनेछ।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहका यस सम्बन्धी संरचना, स्रोत साधन तथा संयन्त्रलाई समन्वयात्मक रुपमा प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ।

३. विपद जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपदहरुको विश्लेषण

➢ नुवाकोट जिल्लामा विपद जोखिमलाई हालको स्थानीय संरचना अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसजिल्लाका दुप्चेस्वर, किस्पाङ्ग, सूर्यगढी, म्यागङ्ग, तादी, वेलकोटगढी, शिवपुरी, पञ्चकन्या लगायत गाँउपालिकाहरु पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने बिदुर न.पा.,बेलकोटगढी न.पा., लिखु, तारकेश्वर, तादी र पञ्चकन्या गा.पा. का केही भागहरुमा बाढीको जोखिममा रहेका छन् । विगतमा घटेका घटनाहरु, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ । जोखिमको बिश्लेषणका लागि दुई वटा बिधिहरुको प्रयोग गरिएको छ र दुईवटै आधारहरुलाई केलाएर समग्र रुपमा विपद जोखिमको लेखाजोखा र बिश्लेषण गरिएको छ । हाल सम्म तयार भएका स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना अनुसार प्रकोप नक्सांकनका आधारमा विश्लेषण गरिएको हो ।

- नुवाकोट जिल्लाका वढी प्रभावित स्थानीय निकायहरुलाई आधार मान्दा विगत ५ वर्षमा विपद्वाट भएको जनधनको क्षति, बालीनाली तथा घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपद्वाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध श्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण गर्ने उद्धेश्यले जिल्लाका २ नगरपालिका र १० वटा गाउँपालिका सहभागितामूलक क्षमता तथा सङकटाभिमुखता विश्लेषण सम्पन्न गरिएको थियो । यसबाट निम्नानुसार परिस्थिति सृजना हुने अनुमान गरिएको छ ।
- बिभिन्न प्रकोपहरुका कारण जिल्लाको कूल जनसंख्याको ३३ प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुन सक्ने ।
- विपदको समयमा सार्वजनिक पूर्वाधारहरुको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध हुनु सक्ने ।
- सूचना प्रसारण प्रविधिहरु पनि सो समयमा अवरुद्ध हुनेछन् । सूचना संकलनमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरुको प्रारम्भिक बिवरण प्राप्त गर्न समेत अप्ठ्यारो पर्ने ।
- राहत उद्धार कार्यमा एक रुपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । संरक्षण र संकटासन्न बर्गहरुको सेवा तथा श्रोतमाथि पहुँच नभएको अवस्था हुन सक्ने ।
- स्वास्थ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरुको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुन सक्ने ।
- एकै पटक महामारीको अवस्था सृजना भई विद्यमान स्रोतसाधन र जनशक्तिले व्यवस्थापन गर्न नसकिने अवस्था आउन सक्ने ।
- खानेपानीका मुहानहरु दुषित बन्ने वा श्रोतहरु भत्कने वा नस्ट हुन सक्ने ।
- घरमा भण्डारण गरेको अन्न तथा खेतबारी अन्नबालीको बिनासका कारण खाद्यान्नको अभाव रहने र संकट उत्पन्न हुने । अर्को बाली लगाउन बीउको पनि उपलब्धता नरहने परिस्थितिको सृजना हुन सक्ने।
- स्थानीय सार्वजनिक भवनहरु तथा सेवा प्रदायक निकायहरु प्रभावित हुने । सो समयमा आपराधिक गतिबिधिहरु बढ्न सक्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीको आधुनिक सामग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पूर्वसूचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुन सक्ने ।
- आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरुको अभाव रहनेछ ।
- बिभिन्न प्रकोपहरुका कारण ३४० हेक्टर जमीन, १.५ करोड बराबरको अन्नबाली तथा फलफुलको क्षति तथा ७ हजार जति पशुचौपाया प्रभावित हुन सक्ने ।
- प्रभावित परिवारका लागि स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध हुन नसक्ने साथै शौचालय तथा सेफ्टी ट्यांकीहरु फुट्ने हुँदा खानेपानीका श्रोत दुषित भई झाडापखाला तथा हैजा हुन सक्ने ।
- खाद्य सामग्रीको अभाव हुने हुँदा कुपोषण हुने, विपदबाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकी मानसिक समस्या देखिने, लैङ्गिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने, सुत्केरी र प्रसुती सम्बन्धी समस्या हुने, यौन रोग एच्आईभी तथा क्षयरोग जस्ता रोगहरुको संक्रमण फैलिन सक्ने ।
- आपतकालीन आवासको समस्या हुने ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

> सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध, सबै समूह तथा बर्गको मानवीय प्रतिकार्यमा पहुँच नहुने वा पहुँच अपर्याप्त हुन सक्ने ।

> बिद्यालयहरु बन्द हुन सक्ने तथा बालबालिकाको शिक्षामा नकारात्मक प्रभाव पर्ने, बिद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको अपर्याप्तता हुने, बिद्यालय आश्रयस्थलको रुपमा प्राय प्रयोग हुने हुँदा पठनपाठनमा बाधा हुने, डुवान वा बाढीका कारण बिद्यालय बन्द गर्नु पर्ने अवस्था सृजना हुने ।

३.२ कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

> नेपालको संविधानको अनूसुची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी उद्धार तथा राहत र पूर्नलाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीमा सुचिकृत गरिएको छ भने अनूसुची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा विपद व्यवस्थापनलाई राखिएको छ । अनूसुची ८ ले विपद व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । यसैगरी विपद जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थान ऐन २०७४ - प्रथम संसोधन २०७५) को व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन समितिहरुको व्यवस्था गरि तिनीहरुको काम कर्तव्य अधिकार तय गरेको छ । विपद जोखिमबाट सुरक्षित अनूकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निमार्ण गर्न विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्टिय नीति २०७५ र विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक योजना सन् २०१८ दखि २०३० लागु गरी विपदको क्षेत्रमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिएको छ ।

३. विपद जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपदहरुको विश्लेषण

नुवाकोट जिल्लामा विपद जोखिमलाई हालको स्थानीय संरचना अनुसार विश्लेषण गरिएको छ । यसजिल्लाका दुप्चेस्वर, किस्पाङ्ग, सूर्यगढी, म्यागङ्ग, तादी, वेलकोटगढी, शिवपुरी, पञ्चकन्या लगायत गाँउपालिकाहरु पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने बिदुर न.पा.,बेलकोटगढी न.पा., लिखु, तारकेश्वर, तादी र पञ्चकन्या गा.पा. का केही भागहरुमा बाढीको जोखिममा रहेका छन् । बिगतमा घटेका घटनाहरु, त्यसबाट भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा जोखिममा रहेको जनसंख्यालाई स्तरीकरणको आधार मानिएको छ । जोखिमको बिश्लेषणका लागि दुई वटा बिधिहरुको प्रयोग गरिएको छ र दुईवटै आधारहरुलाई केलाएर समग्र रुपमा विपद जोखिमको लेखाजोखा र बिश्लेषण गरिएको छ । हाल सम्म तयार भएका स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना **(LDCRP)** अनुसार प्रकोप नक्सांकनका आधारमा विश्लेषण गरिएको हो ।

नुवाकोट जिल्लाका वढी प्रभावित स्थानीय निकायहरुलाई आधार मान्दा विगत ५ वर्षमा विपद्‌बाट भएको जनधनको क्षति, बालीनाली तथा घरसम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाको विनास, पशु चौपायाको क्षति, विपद्‌बाट प्रभावित क्षेत्र तथा जनसंख्या, उपलब्ध श्रोतसाधन र क्षमताको विश्लेषण गर्ने उद्धेश्यले जिल्लाका २ नगरपालिका र १० वटा गाउँपालिका सहभागितामूलक क्षमता तथा सङकटाभिमुखता विश्लेषण (VCA) सम्पन्न गरिएको थियो । यसबाट निम्नानुसारको परिस्थिति सृजना हुने अनुमान गरिएको छ ।

- बिभिन्न प्रकोपहरुका कारण जिल्लाको कूल जनसंख्याको ३३ प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुन सक्ने ।
- विपदको समयमा सार्वजनिक पूर्वाधारहरुको क्षति हुनाले आवागमन अवरुद्ध हुनु सक्ने ।

- सूचना प्रसारण प्रविधिहरु पनि सो समयमा अवरुद्ध हुनेछन् । सूचना संकलनमा कठिनाई हुनेछ जसले गर्दा प्रभावितहरुको प्रारम्भिक बिवरण प्राप्त गर्न समेत अप्ठ्यारो पर्ने ।
- राहत उद्धार कार्यमा एक रुपता ल्याउन निकै समस्या हुनेछ । संरक्षण र संकटासन्न बर्गहरुको सेवा तथा श्रोतमाथि पहुँच नभएको अवस्था हुन सक्ने ।
- स्वास्थ्यकर्मी र स्वयंसेवक परिचालन गर्न समस्या हुनेछ र स्थानीय स्तरमा औषधीहरुको पर्याप्त उपलब्धता नरहने अवस्था हुन सक्ने ।
- एकै पटक महामारीको अवस्था सृजना भई विद्यमान स्रोतसाधन र जनशक्तिले व्यवस्थापन गर्न नसकिने अवस्था आउन सक्ने ।
- खानेपानीका मुहानहरु दुषित बन्ने वा श्रोतहरु भत्कने वा नस्ट हुन सक्ने ।
- घरमा भण्डारण गरेको अन्न तथा खेतबारी अन्नबालीको बिनासका कारण खाद्यान्नको अभाव रहने र संकट उत्पन्न हुने । अर्को बाली लगाउन बीउको पनि उपलब्धता नरहने परिस्थितिको सृजना हुन सक्ने।
- स्थानीय सार्वजनिक भवनहरु तथा सेवा प्रदायक निकायहरु प्रभावित हुने । सो समयमा आपराधिक गतिबिधिहरु बढ्न सक्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीको आधुनिक सामग्रीको उपलब्धता नहुनाले समयमै पूर्वसूचना दिन नसकिने अवस्थाको सृजना हुन सक्ने ।
- आवश्यक मात्रामा खाद्य तथा गैर खाद्य सामग्रीहरुको अभाव रहनेछ ।
- बिभिन्न प्रकोपहरुका कारण ३४० हेक्टर जमीन, १.५ करोड बराबरको अन्नबाली तथा फलफुलको क्षति तथा ७ हजार जति पशुचौपाया प्रभावित हुन सक्ने ।
- प्रभावित परिवारका लागि स्वच्छ पिउने पानी उपलब्ध हुन नसक्ने साथै शौचालय तथा सेफ्टी ट्यांकीहरु फुट्ने हुँदा खानेपानीका श्रोत दुषित भई झाडापखाला तथा हैजा हुन सक्ने ।
- खाद्य सामग्रीको अभाव हुने हुँदा कुपोषण हुने, विपदबाट जनधनको क्षति सहन गर्न नसकी मानसिक समस्या देखिने, लैङ्गिक हिंसामा बृद्धि हुन सक्ने, सुत्केरी र प्रसुती सम्बन्धी समस्या हुने, यौन रोग एच्आईभी तथा क्षयरोग जस्ता रोगहरुको संक्रमण फैलिन सक्ने ।
- आपतकालीन आवासको समस्या हुने ।
- सामना गर्ने संयन्त्रमा अवरोध, सबै समूह तथा बर्गको मानवीय प्रतिकार्यमा पहुँच नहुने वा पहुँच अपर्याप्त हुन सक्ने ।
- बिद्यालयहरु बन्द हुन सक्ने तथा बालबालिकाको शिक्षामा नकारात्मक प्रभाव पर्ने, बिद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालयको अपर्याप्तता हुने, बिद्यालय आश्रयस्थलको रुपमा प्राय प्रयोग हुने हुँदा पठनपाठनमा बाधा हुने, डुवान वा बाढीका कारण बिद्यालय बन्द गर्नु पर्ने अवस्था सृजना हुने ।

३.२ कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

नेपालको संविधानको अनूसुची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी उद्धार तथा राहत र पूर्नलाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीमा सुचिकृत गरिएको छ भने अनूसुची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा विपद व्यवस्थापनलाई राखिएको छ । अनूसुची ८ ले विपद व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । यसैगरी विपद जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थान ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) को व्यवस्था अनुसार संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन समितिहरुको व्यवस्था गरि तिनीहरुको काम कर्तव्य अधिकार तय गरेको छ । विपद जोखिमबाट सुरक्षित अनूकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निमार्ण गर्न विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्टिय नीति २०७५ र विपद जोखिम न्यूनीकरण

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

राष्ट्रिय रणनीतिक योजना सन् २०१८ देखि २०३० लागु गरी विपदको क्षेत्रमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिएको छ ।

३.३ प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु

नुवाकोट जिल्लामा देखा परिरहने प्रकोपहरुमा पहिरो, कोभिड लगायतका महामारी, बाढी, हुरी बतास, असिना, आगलागि, महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग, सडक दुर्घटनाहरु प्रमख प्रकोपहरु हुन । यस्ता प्रकोपहरुले गरेको मानवीय र भौतिक क्षतिको बिगत लाई हेर्दा पहिरोबाट बढी मानवीय क्षति र बाढीबाट भौतिक र जीविकोपार्जनका श्रोतको अत्यधिक क्षति भएको देखिन्छ । हाम्रा अव्यवस्थित बिकास निर्माण कार्यले ल्याउन सक्ने विपदलाई पहिलेनै आँकलन गर्न नसक्नुले पनि क्षतिको मात्रालाई बढाईरहेको छ । प्राकृतिक श्रोतको अत्यधिक शोषण तथा संरक्षण हुन नसक्दा तथा जलबायुमा आएको परिवर्तनले गर्दा खडेरी पनि एउटा मूख्य प्रकोपको रुपमा रहेको अनुभव जिल्ला सँग छ । असिनाबाट हरेक बर्ष अन्नबालीको नास हुने गरेको छ भने चट्याङ्गका कारण घाइते तथा जीवन गुमाउनेहरुको संख्या पनि पछिल्ला एक दुई बर्षमा बढ्न थालेको छ । जिल्लामा हुने प्रकोपलाई Pairwise Ranking Approach को आधारमा गरिएको स्तरीकरणलाई निम्न तालिकामा देखाइएको छ ।

प्रकोप स्तरीकरण मेट्रिक्स

प्रकोप	महामारी	पहिरो	बाढी	असिना	आगलागी	खडेरी	चट्याङ्ग	अङ्कभार
महामारी		महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	६
पहिरो			पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	५
बाढी				बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	४
असिना					आगलागी	खडेरी	चट्याङ्ग	०
आगलागी						आगलागी	आगलागी	३
खडेरी							खडेरी	२
चट्याङ्ग								१
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेश्रो	सातौ	चौथो	पाचौ	छैटौ	

*भूकम्पले १९९० र २०७२ मा ठूलो बिनास गरेको हुँदा भुकम्प प्रकोप स्तरिकरणमा प्राथमिकतामा रहन्छ तसर्थ भुकम्पलाई स्तरीकरण मेट्रिक्समा समावेश गरिएको छैन ।

३.४ सम्भाव्य प्रकोपहरुको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शाङ्कन

सामान्यतया विपद जोखिम विश्लेषणका आधारमा प्रकोपहरु छनौट गरि योजना तयार गरिन्छ । प्रकोपको छनौट गर्दा प्रकृति, सम्भावित मात्रा र सम्भावित आपतकालीन अवस्थालाई आधार मान्न सकिन्छ । कहिलेकाही मात्र हुने भए पनि भुकम्प जस्ता प्रकोपले ठुलो जनधनको क्षति पुग्न सक्छ । यसर्थ सबै तहले यस्ता अनिश्चित एवं आकस्मिक प्रकोपका लागि पूर्वतयारी तथा योजना बनाउनु उचित हुन्छ । जिल्ला अन्तर्गत मुख्य विपद र सम्भावित प्रभावित क्षेत्र निम्नानुसार रहेको छ ।

जिल्लामा पहिचान गरिएका प्रमुख प्रकोपहरुका कारण उत्पन्न हुन सक्ने विपदका परिस्थितिहरुलाई निम्नानुसार अनुमान गरिएकोछ ।

- **बाढी/पहिरो**
- **आगलागी**
- **महामारी**
- **खडेरी, असिना, हुरी बतास, चट्याङ :**

▪ भूकम्प

३.५ विपद संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

अ. बाढी/पहिरोः- यस जिल्लाका दुप्चेश्वर, किस्पाङ्ग, म्यागङ्ग, तादी, शिवपुरी, पञ्चकन्या आदी गाउँपालिकाहरु पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने बिदुर न.पा., बेलकोटगढी न.पा., लिखु, तारकेश्वर, तादी र पञ्चकन्या गाउँपालिकाका केही भागहरुमा बाढीको जोखिममा रहेका छन् । यस जिल्लामा रहेका त्रिशुली, तादी, सामरी, चन्द्रमति, फलाखुर लिखु आदी नदीमा आउने बाढीका कारण नदी आसपासका क्षेत्रहरु जोखिममा रहेका छन् । बाढी, पहिरो आदी विपदका कारण यस जिल्लामा प्रतिवर्ष ५ करोड भन्दा बढी सम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ । यस जिल्लाको केही पहाडी ठाउँहरु २०७२ सालको भुकम्पका कारण चिरा परेको हुँदा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।आ.व. २०७८।०७९ मा पहिरोका घटनाहरु ४ वटा घटेको र १ जनाको मृत्यु भएको,बाढीका घटनाहरु ४ वटा घटेको र ३ जनाको मृत्यु भएको छ ।

संकटासन्नताको तालिका

संकटासन्नताको तह	स्थानीय तह	वडाहरु	कैफियत
उच्च	• किस्पाङ गा.पा.	२,३,४,५	
	• म्यगाङ गा.पा.	१-६	
	• विदुर न.पा.	८, ९; १०,११, १३	
	• सूर्यगढी गा.पा.	१,२,३,	
	• दुप्चेश्वर गा.पा.	१,२ ,६, ७	
	• पञ्चकन्या गा.पा	३,४	
	• बेलकोटगढी न.पा.	५,६,८,९,११	
	• ककनी गा.पा.	१,२,	
	• शिवपुरी गा.पा.	३,५	
	• तारकेश्वर	१,२,४	
	• तादी गा.पा.	१,२,३,४	
मध्यम	• किस्पाङ गा.पा.	१	
	• विदुर न.पा.	१,२,३,४,५,६,,१२,	
	• सूर्यगढी गा.पा.	४,५	
	• दुप्चेश्वर गा.पा.	३,४,५	
	• पञ्चकन्या गा.पा.	१,२,५,	
	• बेलकोटगढी न.पा.	१,२,३,४,१०,१२,१३,	
	• ककनी गा.पा.	३,७,	
	• शिवपुरी गा.पा.	२,४,६	
	• तारकेश्वर गा.पा.	३,५,६	
	• तादी गा.पा.	५,६,	

	• लिखु गा.पा.	१,२,३,४,५	
न्युन	• पञ्चकन्या गा.पा.	१	
	• लिखु गा.पा.	६	
	• बेलकोटगढी न.पा.	७	
	• ककनी गा.पा.	४,५,६,८,	
	• शिवपुरी गा.पा.	१,७,८	

आ.आगलागी :-विगतमा घटेको घटनाहरुको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिक औषत १५ देखि ३० परिवारहरु आगलागीबाट पूर्ण प्रभावित हुने हुँदा यस योजनामा सम्बन्धित क्षेत्रहरुको आपतकालीन योजनामा आगलागीलाई समेत समावेश गरी लक्षित जनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई ब्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुऱ्याइएको छ ।

नुवाकोट जिल्लामा वन डढेलो प्रभावित वन क्षेत्रहरूको सुची

अति सम्वेदनशिल स्थानीय तह	सम्बेदनशिल स्थानीय तह	कम सम्वेदनशिल स्थानीय तह
• विदुर न.पाः तुप्चे, चारघरे, गेर्खु • बेलकोटगढी न.पाः मदानपुर • लिखु गा.पाः खानीगाँउ, चौघडा, सूर्यमति • किस्पाङ्ग गा.पाः फिकुरी, मनकामना • सूर्यगढी गा.पाः बागेश्वरी • तारकेश्वर गा.पाः गोस्याङ्ग	• विदुर न.पाः खड्गभञ्याङ्ग, कल्याणपुर • बेलकोटगढी न.पाः बेलकोट, दुईपिपल, रातमाटे • लिखु गा.पा.: चतुराले, थानसिङ्ग, चाउथे • किस्पाङ्ग गा.पाः काउले • शिवपुरः भद्रटार • सूर्यगढी गा.पा. हल्लेकालिका • तारकेश्वर गा.पा. बुद्धसिङ्ग, तारुका • तादी गा.पा. खरानीटार, सुन्दरादेवी, रालुका	• म्यागङ–किम्ताङ, बुङताङ, बर्सुन्चेत, सामरी • लिखु • ककनी ओखरपौवा • किस्पाङ साल्मे भाल्चे • दुप्चेश्वर • शिवपुरी • बाँकी पञ्चकन्या • तादी अन्य

इ. भुकम्प :-

विश्वमा नेपाल भुकम्पीय खतरा युक्त देश मध्ये ११ औं जोखिमयुक्त भएको र २०७२ सालको भुकम्पले पारेको असरबाट समेत जिल्लाका विभिन्न स्थानका घरहरु, बिद्यालयहरुमा क्षति पुगेको थियो । ग्रामिण भेगमा प्राय कच्ची घरहरु हुने भएकाले भत्कन गई धनजनको क्षति हुनेसक्ने विगतको अनुभवले देखाउछ । २०७२ वैशाख १२ र २९ गते गएको महाभुकम्पबाट यस जिल्लामा क्षतिग्रस्त अधिकांश घरतथा सार्वजनिक संरचनाहरुको समेतपुनःनिर्माण भई सकेका छन भने केहीको अझै पुनः निर्माणको प्रक्रियामा रहेका छन । नुवाकोटमा २०७२ को भुकम्पले ११११२ जनाको ज्यान गएको र १०५० घाइते भएको देखिन्छ ।

३.५.१ प्रकोप पात्रो

जिल्लाको मौसम र मौसमी अवस्थामा आएको परिवर्तनबारे जानकारी हासिल गर्न यस पात्रोको सहयोग लिने गरिन्छ । मौसमी पात्रो सम्बन्धी जानकारी हासिल गर्न विगतको करिब ३० वर्ष पहिले र हालको प्रकोपहरुबारे तुलनात्मक अध्ययन गरी प्रकोप हुने समयमा परिवर्तन आएको वा नआएको प्रस्ट देखिन्छ । समय अनुसार विकासको बढ्दो बिकासक्रमसंगै जलवायु परिवर्तनले गर्दा पनि मौसम अनुसारको पर्याप्त रुपमा वर्षा, हिमपात आदि समयमै नहुनु र समय भन्दा अगाडी पछाडी हुनुले पनि धेरै किसिमका प्रकोपहरु सिर्जना हुने गरेका छन् । जसले गर्दा समुदायका व्यक्तिहरुको प्रत्यक्ष

सहभागितामूलक तरिकाबाट मौसमी पात्रोको बारेमा छलफल गरी यस जिल्लाको मौसमी पात्रो तालिकामा संलग्न गरिएको छ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

प्रकोप पात्रो

मौसम		वैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसीर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
बाढी	पहिले												
	अहिले												
पहिरो	पहिले												
	अहिले												
असिना	पहिले												
	अहिले												
आगलागी	पहिले												
	अहिले												
महामारी	पहिले												
	अहिले												
खडेरी	पहिले												
	अहिले												
चट्याङ्ग	पहिले												
	अहिले												

माथिको तालिकालाई विश्लेषण गर्दा विगतका वर्षहरु भन्दा हालका वर्षहरुमा वर्षाका दिनहरु घटेको, खडेरी एवं गर्मीका दिनहरु बढदै गएको देखिन्छ । यसै गरी हिउदे वर्षा अनिश्चित भएको तथा घटेको देखिन्छ । हिउँदमा पर्ने हिमपात पनि विगतको भन्दा धेरै नै घटिसकेकोले गर्दा पनि वर्षा हुन सकिरहेको छैन। हावाहुरी चट्याङ असिना आदिले पनि असर पारेको देखिन्छ। समग्रमा भन्नुपर्दा सम्पुर्ण मौसमी पात्रोमा विगतभन्दा अहिलेनिकै परिवर्तन आएको प्रष्ट देखिन्छ।

स्रोतः स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना (LDCRP) र सङ्कटाभिमूखता तथा क्षमता विश्लेषण (VCA), नेपाल रेडक्स सोसाइटी, नुवाकोट शाखा

३.६ विपद जोखिम आंकलन तथा नक्शाङ्कन
जोखिम : पहिरो

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
१	बिदुर न.पा.	१									
		२	विदुर (साउने धारा)	१५							
		३									
		४									
		५									
		६									
		७	रातमाटे	१५							
		८	पिडालबारी	२५							
		८	माझिगाउँ	१०							
		९									
		१०	महभिर	१०							
		१०	दारेगौडा	८							
		१०	गैहिखर्क (तिरतिरे भिर)	१५							
		११	डाडागाउ	५							
		११	गैहिगाउ	५							
		१२									
		१३	भुलभुले	५							
		१३	कागुने	१३							
		जम्मा									
२	बेलकोटगढी न.पा	१	सेरा	३	१५	१६					
		२	अमल फाट	८	८०	२०			१		
		२	सिरिसे टोल	३२	३००	२००					
		३	डाडागाउ साउथोक	१	५	२५			१	१	
		४	दसथर कथुरानी	२	१०	१०				१	
		५	पिप्ले			६०					
		६									
		७	बन्दिपुर	५	२५	५०			१	१	
		७	भैरवकुण्ड	२०	९०	६०					
		७	केउरे पानी	३०	१४५	५०					
		७	तिन घरे	३०	१५०	५०					
		७	ढकाल थोक	३०	१४५	६०					
		७	बुधसिंगघाट								
		८	ढोडिनी	१	५	३०	१				८
		१०									

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति: विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		११	अमारे	२	११	४०	१		१		
		१२	चन्डि डाडा	१०	६०	१०					
		१२	कामी टोल	१०	६०	१०					
		१३	बडराछी पाखुरे पाचमुरे	३	१६	२०					
			जम्मा								
३	किस्पाङ्ग गा.पा.	१	सप्चेत	७०	३८५	४					
		१	खर्कजुङ्ग	६०	३३०	१.५					
		१	गुम्बो	५५	३०२	२					
		१	शेराजङ्ग	६५	३५०	१					
		२	गोगने	४०	२२०	३					
		२	कर्कले तल्लो बेल्ट	५०	२७५	४.५					
		३	गुन्सा, चौधारा	५०	२७५	३०					
		३	गंतली	१९	१०४	१४					
		३	बल्वु	७०	३८५	६					
		३	मातैजुङ्ग	८	४४	४					
		३	गुमराङ्ग बि क टोल	३५	१९२	३					
		३	तारमराङ्ग	७०	३८५	२					
		३	दावाचेत	७२	३९६	१					
		४	साल्मे	८							
		५	मनकामना	५							
		६									
			जम्मा								
४	म्यागङ्ग गा.पा.	१	बँसुन्चेत	१७		७५				१	
		१	बँसुन्चेत				१				
		२	बुडताङ्ग	३५०		११५०				२	
		३	देउराली	१६५		७५०				३	
		४	किम्ताङ्ग	४६			१				
		४	किम्ताङ्ग					१			
		५	भागे	१२०		२२००				३	
		५	भागे				२				
		६	छपसामरी	३५०		१४००				३	
		६					२	१			
			जम्मा								
५	तारकेश्वर गा.पा.	१	काभ्रे	६			१				
		२	जिम्मलधारा	२५					१		

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		२	बासिबुडा	१००					१		
		२	पस्मे गैरा	६५					१		
		३	धातीखोला	४६५					१		
		३	तातोपानी	१५०					१		
		३						१			
		४	बिस्वकर्मा टोल, कामीथोक, नेवारपानी, सिरानटोल								
		४	सानी पोखरी तीन घरे								
		४	कामीथोक पहिरो	४		१५					
		४	बिउरिनी	३							
		४	बिउरिनी बगुवा	४		१०					
		४	तीनघरे पहिरो	१							
		४	पुरानो बुधसिङ								
		५				३	१				
		५				२	१				
		५	गोर्स्याङ			६		१			
		५	पाखरी बस्ती	१०							
		५	काग्रे	१२							
		५	ज्यामिरे			१५०				१	
		५	मानेडाडा	४००		३००		१			
		५	छापदाङ	६०					१		
		५	तिनधारा							१	
		५	चक्रदेवी				१				
		६	बासपानी खोल्चा	३०		३०					
		६	छहरे पहिरो डाडा	२५		१५					
		६	कल्छे	५		३५					
		६	बाघबच्छला			५					
		६	माझघर	३५							
			जम्मा								
६	सुर्यगढी गा.पा.	१	जोङडाडा	२०	८५	२०			१	१	
		१	काउले	४०	१७०	५०	१		३	१	
		१	सतमाराङ	७	३०	१०			१		
		२	कटुन्जे	४०	१७०	१००			२	१	
		२	सिमपानी मगरटोल	५०	२२५	४०				१	

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		२	बागेश्वरी	२५							
		३	सिम्ले	१५०	५५०	२००	१		२	१	
		४	रातमाटे	२	१०	१००			१	१	
		४	पांग्रेफाँट	६	२५	११०			१	१	
		४	कुण्डला			४०				१	
		५	सिगारे	२०	९०	५०	१		१	१	
		५	गैरीचौर	२	१०	४०	१		२		
			जम्मा								
७	**लिखु गा.पा.**	१									
		२	धोक्रे खोला पहिरो	१००	५००	२००					
		२	लब्धु अम्बोटे खोल्सी पहिरो	६०	२४०	२००					
		३	कट्टीछाप	५०	२००	१००	१		२	१	
		३	पट्टावारी गुरुङडाँडा	१५	१००	१५०	१		२		१
		३	भोलडाँडा	१५	१५०	२००	१	१	२		
		३	नकटाचौर	१५	१००	७५			२	२	
		३	डुम्रेगाँउ चाम्बोटे	१५	१००	४५			४	४	
		३	पाण्डेगाँउ बागे	२०	१२०	८०			५	४	
		४	गैरीगाँउ	३५	१४५	१३०				१	
		५									
			जम्मा								
८	**तादी गा.पा.**	१	तितुङ टोल								
		१	मौनटोल	१०	५०	५०			१	१	
		१	बङ्गेस्वारा	२८	२४५	२५०	१		१		
		१	काल्चे मजुवा टोल	८३	५००	५००	१		१	१	१
		१	काल्चे बाघखोर	४७	३५०	३००	१				१
		२	चिलाउनेगाउ	१२०	५००	१००	१			१	१
		२	सिम्ले	२५	१००	५०			१	१	
		२	मुडुले अधिकारी टोल	५	५०	१००			१	२	
		२	दाहालथोक खाईटार	३०	२१०	१२०	१		१	१	
		३	भिरकुना	२०	११८						
		३	कोइरालाचेत	६	३६		१				
		३	प्रभुडाँडा	५	२९						
		३	रिमालडाँडा	११	६२						
		३	डाँडागाँउ/टुटुङ	९	७२						
		३	स्वाँरा	१४	९९	६०					

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		३	तल्लो बुदुने			३१					
		३	घोडालडे भिर							१	
		४	नौबिसे,ढाडे, वाहबिसे, लामिडाडा	८५	८००	५००			१०	१५	
		४	सातबिसे, तिलहार, बोहोरे, डाडाटोल	३०	३००	७००	१		१५	१०	१
		४	डुग्रने, मैदान, बर्नेचौर	८०	४५०	१२००	१	१	५	७	
		४	साविक ५	४५	३५०	५००			५	७	१
		४	साविक ६	४०	४५०	८००	१		१०	८	
		४	साविक ७	५०	३५०	८००		१	१०	९	
		४	साविक ८	६९	३७०	९००	१		५	३	
		४	साविक ९	६५	२५०	७००	१		४	२	
		५	बन्चरे	८०	४००	३००	१		१		
		५	शहरे	५८	४००	२००					
		५	प्वाडराङ	७०	३५०	२५०					
		६	आडाँडा पहिरो	५०	३५०	४००	१				१
		६	तल्लो स्याङ्गले	३५	२२५	३००					१
		६	घर पहिरो	१	६	२					
			जम्मा								
		१	चेपाङ	४५							
		१	सिसिफु	१०३							
		१	बोलुङ	२५							
		१	किगाङ	८							
		१	काउले, स्लेजुङ्ग, नेगी	१५							
		२	बेप्चो	१००							
		३	कामीडाडा	१८							
९	दुप्चेश्वर गा.पा.	३	दोंदोरे	८							
		४	मुसाङ	१०							
		४	जिम्नाङ	५							
		५	निगाले	१३०							
		५	कमोरगाउ	४							
		५	ढुसेनी	१०							
		६	गोरखटोल	४							
		६	बोकेढुङ्गा	१५							
			जम्मा								

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
१०	शिवपुरी गा.पा.	१	रामायण साबिक १					१	१	१	
		२	दमै खोल्सा	२	१०						
		२	छोचे खोल्सा	८	४०						
		२	रल्वा डाँडा	३	१५						
		२	च्याबरा चोक चिराङ	८	४०						
		३	हिले	३०	१५०						
		३	भीरखर्क	५	२५						
		३	गैजिनी	१८	२५						
		३	मैदान	१०	९०						
		३	लिपटोल	१०	५०						
		३	पुरानो गााउ	७	५०						
		३	डिहि	५	३५						
		३	हर्के	३	२५						
		३	भुसुने	४	१५						
		४	ढुंगडाडा	७	३५						
		४	केदार बुढाथोकीको घर छेउ	२	१०						
		४	गोरेको घर छेउको पहिरो	१२	६०						
		४	सेते नगरकोटीको घर छेउ	५	२५						
		४	रोशन तामाङकोघर छेउ	१	५						
		५	मुलाबारी	१०	४०				१		
		६									
		७	बरुटोल	८	४०						
		७	थानाभञ्ज्याङ	५	२५						
		७	बिमिरे	३	१५						
		७	कोर्थोक	३	१५						
		८	काफलडाँडा पधेरो खोल्सो								१
		८	गैरीगााउ पान्डे जिम्मवाल टोल	१५	७५						
		८	चैजु तामाङ टोल	६	३०						
			जम्मा								
११	पञ्चकन्या गा.पा.	१	सिमारा पिपल गैरे	९०	५००						
		२	भसभसे केउरीनी	२५	११७	१५०					
		२	मिजार वस्ती टोल	६५	२९०	२००					

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		२	फुस्रो माटो पहिरो नियन्त्रण	१७०	७६५	३००					
		३	देउरानी राउटार	१००	४६५	३५०					
		३	दर्माले पहिरो	४००	११००	५००					
		३	बगालेटोल पहिरो	५०	२०५	२००					
		३	सापकोटा टोल पहिरो	१५०	४७७	२००					
		४	सैरेनी पहिरो नियन्त्रण	४००	१३०७	७००					
		५	साउने टोल	४	१६	६०					
		५	बच्छला मन्दिर नजिकै पहिरो	२००	७५०	४००					
		५	भेडावारी माथी पहिरो नियन्त्रण	१०५	३५०	३००					
		५	कुण्डला स्कुल छेउ पहिरो	७०	३१०	१५०					
			जम्मा								
१२	ककनी गा.पा.	१	ओखरपौवा पहिरो, कागतिगाउ, बभ्रुखर्क, पानीटोल, जलुकेनी नाहारबाँस झ्याङ	५०	२५०	१०००	१		१	१	
		२	मैलेखेत, कुलेगाउँ, खानीखोला, सानुचित्रे, सुनारटोल, खोलाखेत, ठुलेचित्रे	७०	२५०	१३००	१			१	
		३	लामागाउँ, पैरे, पात्लेखोला, मानेखर्क,चाउथे, र कल्पु दोभान	३०	२५०	१२००	१		१	१	१
		४	निंगाले,, छहरे, रानीपौवा खेल मैदान	५०	५००	११००			१	१	
		५	सिम्ले नेपानी, डडागाँउ, भोटथान्सिङ	५०	२७५	८६०	१		१	१	
		६	भदौर, सिस्नेरी	३०	२००	५००			१	१	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिमयुक्त क्षेत्र	जोखिमयुक्त घरधुरी	जोखिमयुक्त जनसंख्या	जोखिमयुक्त जग्गा जमिनको क्षेत्रफल, रोपनी	जोखिमयुक्त भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी संरचना	सिंचाइ संरचना	अन्य
		७	बरबन्दि, चतुराले, चिसोपानी धारा	३५	२२५	४७५	१		१	१	
		८	तिनघरे, लामागाँउ, छापथोक	३१	२२५	३५०	१		१	१	
			जम्मा								

स्रोतःस्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना (LDCRP) र सङ्कटाभिमूखता तथा क्षमता विश्लेषण (VCA), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नुवाकोट शाखा

जोखिमःबाढी

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जग्गा जमिनको क्षति रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिंचाई	अन्य
१	बिदुर न.पा.	१									
		२									
		३	फिंकेप								
		४									
		५	देवीघाट								
		६									
		७									
		८									
		९									
		१०									
		११									
		१२									
		१३									
		जम्मा									
२	बेलकोटगढी न.पा	१	सेरा	३	१५	१६					
		२	अमल फाट	८	८०	२०			१		
		३									
		४									
		५	डबली देखी लामाचौर	३०	२००		१		१	१	
		६	तोरी सिराघारे टोल डडुवा खोला	३५	१२०	३५०	१		१	१	
		७	हाडी खोला	२०	९५	५०					

क.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जग्गा जमिनको क्षति रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिंचाई	अन्य
		७	ठुलो खोला	५०	१२५	४००					
		८	दरेचोक पाचखोला			७०					
		९									
		१०									
		११									
		१२	सिन्दुरे खोला			५००					
		१३									
			जम्मा								
३	किस्पाङ्ग गा.पा.	१									
		२									
		३									
		४									
		५									
		६									
			जम्मा								
४	म्यागङ्ग गा.पा.	१									
		२									
		३									
		४									
		५									
		६									
			जम्मा								
५	तारकेश्वर गा.पा.	१									
		२	तारुका घाट (त्रिसुली कटान)								
		३									
		४	सिस्नेरी जुरी	२५							
		५									
		६									
			जम्मा								
६	सुर्यगढी गा.पा.	१									
		२									
		३									
		४									
		५									
		६									
		७									

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जग्गा जमिनको क्षति रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिंचाई	अन्य
			जम्मा								
७	लिखु गा.पा.	१									
		२	बिउरेनी बाहबिसे	१५०	७००	३००					
		२	बगर बजार बस्ति	१००	३५०	३००					
		२	सालबिसौना लब्धु बस्ति	१५०	५८०	६००					
		२	लब्धे पहरेघाट बाढी कटान	९०	२८०	४००					
		३	पट्टावारी गुरुङडाडा	१५	१००	१५०	१		२		१
		३	चौखुडा	५०	२००	१५०	१	२	१		
		३	मालाकोट	५०	२५०	२००	१		१	४	
		४	लिखु फाँट	२५	११५	४५०			१	२	
		४	कुनीखोला देखी गड्खार टार सम्म	३००	१६००	२१००	१	१	१		
		४	गैरिगाउ	३५	१४५	१३०				१	
		५									
		६									
			जम्मा								
८	तादी गा.पा.	१									
		२									
		३	कोषगाडे खहरेखोला	३५	२१७	३००			१	१	
		३	बाङ्गेटार खेत							१	
		४									
		५									
		६									
			जम्मा								
९	दुप्चेश्वर गा.पा.	१	घ्याडफेदी	५०							
		२									
		३									
		४									
		५									
		६	समुन्द्रटार (तादी, चन्द्रमती खोलाको जोखिम)	६५							
			जम्मा								
१०	शिवपुरी गा.पा.	१	ज्यामिरे								
		२									
		३									
		४									
		५									

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	वडा	जोखिम क्षेत्र	जोखिम घरधुरी	जोखिम जनसंख्या	जग्गा जमिनको क्षति रोपनी	भौतिक संरचनाको क्षति				
							विद्यालय	स्वास्थ्य चौकी	खानेपानी	सिंचाई	अन्य
		६									
			जम्मा								
११	पञ्चकन्या गा.पा.	१									
		२	बेलचौर बाढी नियन्त्रण क्षेत्र	१७०	७६५	३००					
		३									
		४									
		५									
		६									
			जम्मा								
१२	ककनीगा.पा.	१									
		२									
		३	कोल्पु दोभान	३०	२५०	१२००				१	१
		४									
		५									
		६									
			जम्मा								

स्रोत:स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना (LDCRP) र सङ्कटाभिमूखता तथा क्षमता विश्लेषण (VCA), नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नुवाकोट शाखा

३.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रणाली विश्लेषण:

यस जिल्ला अन्तर्गत विगतमा घटेका प्रकोपहरुको प्रकृति, समय र संभावित प्रभाव क्षेत्रको पूर्वानुमान हरेक वर्ष भएका प्रकोपका घटनाहरुको आधारमा पूर्वानुमान गर्ने गरेको र सम्भाव्य क्षति एवं जोखिमलाई प्रतिकार्य स्वरुप न्यून गर्न पूर्वतयारीका गतिविधीहरु संचालन गर्ने गरिएको हालसम्मको कार्य अनुभव रहेको छ । विशेष गरि सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिमयूक्त स्थानमा रहेका समुदायलाई सचेत तुल्याउने खालको गतिविधीहरु संचालन गरिएको भए तापनि पूर्वसूचनामा आधारित पूर्वतयारीका गतिविधिहरु जिल्ला अन्तर्गत हालसम्म संचालन नभएको अवस्था रहेकोले पूर्वसूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ । जिल्लामा विपद पूर्वसूचना प्रणाली लागु गर्न केही संभाव्यताहरु रहेको भए तापनि यस सम्बन्धमा विस्तृत संभाव्यता अध्ययन भई पूर्व सूचना प्रणाली लाई अवलम्वन गरिएको अवस्था भने छैन। जस्तै प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना हुन सक्ने क्षेत्रको रुपमा यस जिल्लामा बाढीलाई लिन सकिन्छ । यस जिल्ला भित्र रहेका ठुला नदीहरु त्रिशुली, तादी, लिखु आदीको बाढीको सतह मापन गरि नदीका तटीय क्षेत्रमा पूर्वसूचना प्रवाह गरि संभावित जोखिम न्यूनिकरणमा योगदान पुऱ्याउन सकिन्छ । यद्यपी यस विषयमा विस्तृत अध्ययन हुन आवश्यक छ । सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन VHF सेट रेडियो अपडेट गर्ने कार्य समेत गर्न आवश्यक देखिन्छ । पूर्वसूचना संचारको लागि DEOC र पालिका तथा सुरक्षा इकाइहरुलाई एकीकृत SMS प्रणालीमा आबध्द हुने व्यवस्था हुन आवश्यक छ ।

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३.८ सरोकारवाला निकाय /संस्थाहरु :

यस नुवाकोट जिल्लामा हुन सक्ने विपद जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न निम्नानुसारका सरोकारवाला निकाय/संस्थाहरु क्रियाशिल रहेका छन् ।

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नुवाकोट
- जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति (DDMC)
- जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र (DEOC)
- स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र (LEOC)
- जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय
- स्थानीय तहहरु - नगरपालिका र गाउँपालिका
- श्री शेर गण
- श्री नं १ सैन्य तालीम केन्द्र, मैथली
- जिल्ला प्रहरी कार्यालय
- सशस्त्र प्रहरी बल तालिम केन्द्र ककनी
- सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, नं. १९ गुल्म
- राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय
- कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
- जनस्वास्थ्य कार्यालय
- जलश्रोत तथा सिंचाई बिकास डिभिजन
- सडक डिभिजन नुवाकोट
- सहरी विकास तथा भवन कार्यालय
- खानेपानी तथा सरसफाई कार्यालय
- शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
- कृषी विकास
- भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय
- जलस्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय
- पुर्वाधार विकास कार्यालय
- यन्त्रीक कार्यालय
- डिभिजन वन कार्यालय
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट शाखा
- गै.स.सं.महासंघ
- नेपाल पत्रकार महासंघ
- गैह सरकारी संस्थाहरु
- राजनीतिक दलहरु
- नागरिक समाज
- उद्योग बाणिज्य संघ
- सरोकारवाला निकायहरु

३.९ विषयगत क्षेत्र :

प्रभावकारी विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि उक्त तहमा कार्यरत सरोकारवाला तथा साझेदार संघ संस्थाहरुको पहिचान गरि सूची तयार गर्दै विपद प्रतिकार्यका लागि विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरु निर्धारण गर्न अत्यावश्यक रहन्छ । विगतमा Cluster Approach लाई अवलम्बन गरी कार्य गर्दै आएकोमा वि.सं. २०७६ देखि तीन तहको संघीय सरकारको संरचना अनुरुप यो जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना परिमार्जन गरिएको छ । कार्यक्षमताका आधारमा निम्नानुसारका विषयगत क्षेत्रहरुमा योजना मुताविक कार्यगर्दा प्रभावकारी सेवा सम्पादन गर्न सकिने विश्वास लिइएको छ ।

- स्वास्थ्य
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धन
- आपतकालीन आश्रयस्थल
- खाद्यसुरक्षा
- पोषण
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापन
- संरक्षण
- शिक्षा
- बन्दोवस्ती,सामाग्री व्यवस्थापन
- आपतकालीन सञ्चार

४. पूर्वतयारी योजना

क्र.स.	मनसुन पूर्व गरिने पूर्वतयारी कार्यका गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	चुनौति
१	मनसुन पूर्वतयारी योजना समीक्षा, सूचना सम्प्रेशण, कार्यशाला गोष्ठी, स्रोत नक्शांकन, DEOC लाई सुचारु, खोज तथा उद्धार सामग्रीको व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरु,	स्थानीय तह	खोज तथा उद्धार सामग्रीको अभाव , जनचेतनाको कमी
२	वर्षामापन यन्त्र र रेनगेज स्टेशन लाई आद्यावधिक र सुचारु गर्ने	वर्षामापन केन्द्र, ककनी,	APF ककनी महाविद्यालय		
३	गैह्र खाद्य सामग्री (NFRI Kit) व्यवस्थापन प्राथमिक उपचार टोली र विपदप्रतिकार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन,जिल्ला स्तरीय र समुदाय स्तरीय कृतिम घटना अभ्यास (Simulation) संचालन, तालिम प्राप्त जनशक्ति परिचालन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह	जिल्लाको आवश्यकता अनुसार राहत सामग्री मौज्दात नहुनु

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३.	महामारी जस्तै हैजा, भाडापखाला, डेङ्गू आदि • महामारी रोकथाम गतिविधिहरु तयार गर्ने • जिल्ला प्रशासन, स्वास्थ्य, प्रहरी, रेडक्रस, सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संघ संस्थाले गर्ने कार्यहरुको योजना तयार पारी सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने, • अस्पतालको क्षमताबृद्धि, उपकरणहरु थप गर्ने, अक्सिजन प्लान्टको व्यवस्था गर्ने • रेडियो, पत्रपत्रिकाबाट सन्देश प्रशारण गर्ने , • जिल्ला, न.पा./गा.पा. मा क्वारेनटाइन लगायत अति विपन्न परिवारको तथ्याङ तयार गरी अध्यावधिक गर्ने, • बजारमा रहेको खाद्यान्न लगायत अत्यावश्यक औषधी सेवन गर्ने दिर्घ रोगीको अवस्था बुझ्ने • प्रत्येक घरधुरीमा सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना जगाई स्वयंसेवक परिचालन मार्फत हात धुने बानीको विकास र अभ्यास गर्ने • सरसफाई इकाई निमार्ण गर्न लगाउने • न.पा/गा.पा. र वडा स्तरमा अभिमुखीकरण संचालन गर्ने, •	स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला अस्पताल ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संघ संस्था	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	प्रयाप्त अस्पताल र अस्पतालमा प्रयाप्त बेड, उपकरणहरु र अक्सिजन नहुनु, प्रयाप्त पूर्वतयारी नहुनु र माहामारीबारे सचेतनामा कमी हुनु,
४	विद्यालयको तथ्यांक सकंलन, विद्यालय र वाल विकास केन्द्रको अवस्था पहिचान कृत्रिम घटना अभ्यास, विद्यालय स्तरमा खोज उद्धार सामग्री र दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुपर्ने र भवन आचार सहिंता लागु गर्ने ।	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	विद्यालय सुधार योजना अनुसारमा दिशा निर्देश गरे अनुसार सामग्री, दक्ष जनशक्ति नहुनु
५	पानीका मुहान, धारा तथा कुवाहरुको	खानेपानी सव डिभिजन	विकास	स्थानीय	पानी शुद्धिकरणका

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	संरक्षण	कार्यालय	साझेदारहरु	तह	सरसफाई सम्वन्धी आनीवानी र व्यवहार परिवर्तन नहुनु
६	विपदको वेलाका लागि RRT टोलीको तयारी अवस्थामा रहने स्वास्थ्य संस्थामा अत्यावश्यक औषधिको भण्डारण गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्वास्थ्य इकाई कार्यालय	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	औषधिको व्यवस्थापन र दक्ष जनशक्ति अभाव
७	वनजंगलको संरक्षण, वृक्षारोपण,अग्नी रेखा निर्माण गर्ने, प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण ,खोला नदीबाट गिटी, ढुंगा तथा वालुवा झिक्न गा.पा. र न.पा.ले आफनो अधिकार प्रयोग गर्ने ।	डिभिजन वन कार्यालय, नगरपालिका र गाउँपालिकाहरु	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	वनजंगल संरक्षणको वेवास्ता
८	विद्यालय र समुदाय स्तरमा विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्वन्धी कार्यक्रम मार्फत अभिमुखिकरण गोष्ठी संचालन गर्ने , संकटासन्ता समुह स्थान पहिचान गरी सचेतना अभियान संचालन गर्ने ,जोखिम क्षेत्रमा वसोवास गर्ने घरपरिवारलाई पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने ।	स्थानीय तहका महिला शाखा	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	दक्ष मनोसमाजिक कर्ताको कमी
९	वाली तथा पशु विमाको व्यापक प्रचार प्रसार, सुक्खा सहनेवालीको प्रबर्द्धन गर्ने,आकासेपानी संकलन, थोपा सिंचाई प्रविधि अबलम्बन गर्ने, वाली पात्रो तयार गरी कृषि उत्पादन बढाउन वन संरक्षण, वृक्षारोपणगर्ने खाद्य सामग्रीको भण्डारणको व्यवस्थापन गर्ने ,	कृषि ज्ञान केन्द्र	विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	आधुनिक कृषि प्रविधिको विकास नहुनु ।
१०	स्थानीय निकायहरुमा आपतकालीन बन्दोबस्तीका सामग्रीहरुको व्यवस्थापन, राहत कोषको स्थापना,स्थानीय विपद व्यवस्थापन योजना निर्माण, निकासी योजना निर्माण गर्ने तथा पुनस्थापना र पुन निमार्णका लागि तयारी अवस्थामा रहने	स्थानीय तह	विकास साझेदारहरु	गा. पा तथा न.पा.	दक्ष जनशक्ति तथा खोज तथा उद्धार समाग्रीको व्यवस्थापन स्थानीय तहमा नहुनु ।
११	सूचना संयन्त्रको विकास	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति		न.पा. र गा.पा.	उपयुक्त र सहज सूचना प्रणाली नहुनु
१२	सुरक्षित स्थानको पहिचान	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु		न.पा. र गा.पा.	पहिचान भएको स्थानको नियमित रेखदेख र सम्भार नहुनु
१३	विपद हुन सक्ने क्षेत्रहरुको पहिचान	स्थानीय विपद व्यवस्थापन		न.पा ,	सम्भावित क्षेत्रको

	गरी उक्त क्षेत्रहरुमा **Mitigation** अल्पीकरणका क्रियाकलापहरु गर्ने ।	समितिहरु		गा.पा	पहिचान गर्न नसक्नु ।
१४	जिल्ला भित्र रहेका खालि तथा नांगा क्षेत्रहरुमा वृक्षारोपण गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	ईलाका वन तथा अन्य संघ संस्थाहरु	न.पा , गापा	समयमै योजना निर्माण गर्न नसक्नु ।
१५	सबै घरधुरीहरुमा विपद व्यवस्थापन तथा विपद पूर्वतयारि सम्वन्धी सूचना शिक्षा सामग्री तयार गरी घरदैलो अभियान संचालन गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	संघ सस्थाहरु	न.पा , गा.पा	पूर्वतयारी भन्दा प्रतिकार्यमा वढी जोड दिनु ।
१६	वढी जनसम्पर्क हुने क्षेत्रहरुको पहिचान गरी उक्त क्षेत्रमा जिल्लाको सूचना संयन्त्र तयार गरी टाँस्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	संघ सस्थाहरु	न.पा , गा.पा	सूचना संयन्त्रका तथा पूर्वतयारी मा जोड नदिनु ।
१७	विभिन्न पत्रपत्रिका तथा रेडियोवाट विपद पूर्वतयारी सम्वन्धि जनचेतना मूलक सन्देश प्रशारण गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	संघ सस्थाहरु	न.पा , गा.पा	विपदव्यवस्थापनका लागि समयमै योजना वनाउन नसक्नु ।
१८	स्थानीय तहलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण तालिमको आयोजना	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह	तालिम संचालनका लागि स्रोत र साधनको कमी
१९	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी रेडियो जिंगल तथा रेडियो नाटक	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु, स्थानीय एफ.एम.	स्रोतको संकलनमा समस्या
२०	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी चेतना फैलाउनका लागि सडक नाटक	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	स्रोतको संकलनमा समस्या
२१	किशोर किशोरी, महिलाहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि क्षमता अभिबृद्धि एवं सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी	

				संस्थाहरु	
२२	अनुगमनका लागि कार्यदल निर्माण	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु	
२३	सम्भावित जोखिममा पर्न सक्ने जेष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला तथा वालवालिका र अपांगता भएका समुहलाई आपतकालीन अवस्थावारे अभिमुखीकरण गर्ने	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिहरु	जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु	स्थानीय तह र जिल्लामा कार्यरत सरकारी तथा गैस संस्थाहरु	

५. आपतकालीन प्रतिकार्य योजना (विपदको समयमा):

क्र.स	कियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोग गर्ने सम्भावित निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	चुनौति
१	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बस्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,रेडक्रस र अन्य विकास साझेदार	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय निकाय	स्थानीय निकाय जिल्लामा हुने बैठकमा आउन समय धेरै लाग्ने
२	तथ्याकं सकंलन खोज तथा उद्दार, राहत सेवा र प्राथमिक उपचार सेवा	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सुरक्षा निकाय	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय निकाय, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	यथार्थ सुचना संकलन हुन नसक्नु गापा र नापाले विपद व्यावस्थापन योजना तयार नगर्नु ।
३	जिल्लास्थित संचार माध्यमको अधिकतम प्रयोग गर्ने	पत्रकार महासंघ,	विकास साझेदारहरु, स्थानीय नेपाल टेलिकम, स्थानीय एफ.	स्थानीय तह	विद्युतीय लाईनहरु वेला वेलामा अवरुद्द भई सूचना सम्प्रेषणमा कठिनाई

			एम्., DEOC		
४	माहामारी, हैजा, भाडापखाला, डेङ्गू आदि) • माहामारी रोकथाम गतिविधिहरु तयार गर्ने • जिल्ला प्रशासन, स्वास्थ्य, प्रहरी, रेडक्रस, सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संघ संस्थाले गर्ने कार्यहरुको योजना तयार पारी सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने, • अस्पतालको क्षमताबृद्धि, उपकरणहरु थप गर्ने, अक्सिजन प्लान्टको व्यवस्था गर्ने • रेडियो, पत्रपत्रिकाबाट सन्देश प्रशारण गर्ने , • जिल्ला, न.पा./गा.पा. मा क्वारेनटाइन लगायत अति विपन्न परिवारको तथ्याङ तयार गरी अध्यावधिक गर्ने, • बजारमा रहेको खाद्यान्न लगायत अत्यावश्यक औषधी सेवन गर्ने दिर्घ रोगीको अवस्था बुझ्ने • प्रत्येक घरधुरीमा सरसफाई स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना जगाई स्वयंसेवक परिचालन मार्फत हात धुने बानीको विकास र अभ्यास गर्ने • सरसफाई इकाई निमार्ण गर्न लगाउने • न.पा/गा.पा. र वडा स्तरमा अभिमुखिकरण संचालन गर्ने,	स्थानीय तह, स्वास्थ्य संस्था ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र गैरसरकारी संघ संस्था	जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय र विकास साझेदारहरु	स्थानीय तह	
५	जिल्लास्तर तथा समुदाय स्तरको RRT परिचालन	स्वास्थ्य शाखा, स्थानीय तह, DDMC	जिल्ला स्वाध्य कार्यालय	स्थानीय तह	दक्ष तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीहरु सरुवा भएर जानु
६	जिल्लास्थित खोज तथा उद्धार टिमलाई परिचालन गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला विपद	सुरक्षा निकाय,रेडक्रस र तालिम प्राप्त	जिल्ला विपद व्यवस्थापन	जिल्लामा पर्याप्त खोज उद्धार सामग्रीहरु पर्याप्त

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

		व्यवस्थापन समिति	अन्य जनशक्ति	समिति	नहुनु
७	जिल्ला स्थित वन्दोवस्तिका सामग्री परिचालन	प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय,रेडक्रस र तालिम प्राप्त अन्य जनशक्ति	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	जिल्लामा आपतकालीन बन्दोवस्तीका समाग्रीहरु पर्याप्त नहुनु
८	विपदको समयमा हुन सक्ने चोरी लुट अन्य कार्य नियन्त्रण मा जोड दिने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यलय, नेपाल प्रहरी	नेपाल प्रहरी, सुरक्षा निकाय		
९	तत्कालका लागि सुरक्षित स्थानको प्रयोग तथा अतिआवस्यक वस्तुको व्यस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह	स्थानीय तह, नेपाल रेडकस सोसाइटी		
१०	स्थानीय स्तरमा गठन भएका विपद सम्वन्धी उपसमिति तथा कार्यदलहरुलाई परिचालन गर्ने ।	पालिका प्रमुख			
११	प्रभावितहरुको तथ्यांक संकलन	स्थानीय तह र स्थानीय प्रहरी र रेडकस	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस र अन्य विकास साझेदार	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय निकायहरु	स्थानीय निकाय जिल्लामा हुने वैठकमा आउन समय धेरै लागने
१२	समन्वय वैठक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, विपद व्यवस्थापन समिति,	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा.	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	यथार्थ सूचना संकलन हुन नसक्नु गापा र नपाले विपद ब्यावस्थापन योजना तयार गर्न ढिलाई
१३	अस्थायी आवासको निर्माण र व्यवस्थापन	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	आवश्यक बजेटको व्यवस्था नहुनु
१४	निर्माण भएको तथा अस्थायी आवास लैङ्गिक हिसावले भए नभएको अनुगमन	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	उपयुक्त स्थानको उपलब्ध नहुनु, पर्याप्त वजेटको विनियोजना नहुनु
१५	सम्भावित जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै	जिल्ला विपद	सुरक्षा निकाय,	स्थानीय	भौगोलिक अवस्था

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	पहिचान गरिएको र नयाँ बन्ने सुरक्षीत आवासलाई अपांग मैत्री वनाउन पहल गर्ने	व्यवस्थापन समिति	जिल्ला अपांग संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	तह, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	र नीति कायर्नान्वयनको अभाव

६.आपतकालीन प्रतिकार्य योजना (विपद पश्चात गर्ने क्रियाकलाप) :

क्र. स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोग गर्ने सम्भावित निकाय	आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन	चुनौति
१	प्रभावित क्षेत्रको तथ्याकं संकलन गर्ने	स्थानीय तह	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	स्थानीय	विभिन्न निकायबाट सूचना संकलन गरिने हुँदा यथार्त तथ्यांक आउन कठिनाई
२	अवस्था पहिचान गर्ने सो अनुरुप व्यवस्थापन प्रक्रिया संचालन गर्ने ।	स्थानिय तह	गैससहरु		
३	विपद प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा राख्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	स्थानीय तह, रेडकस, सुरक्षा निकाय, उद्योग वाणिज्य संघ	स्थानीय तह	Evacuation Plan तयार नहुनु ।
४	प्रभावित परिवारलाई आवश्यक राहत सामग्री उपलब्ध गराउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	स्थानीय तह, उद्योग वाणिज्य संघ, सुरक्षा निकाय नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विकास साझेदार	स्थानिय तह रेडकस तथा गैससहरु	राहत सामग्रीहरुको व्यवस्थापन नहुनु तथा पर्याप्त नहुनु ।
५	प्रभावित परिवारको वास्तविक तथ्यांक संकलन गरी पुन निमार्ण र पुन स्थापनाको कार्यलाई संचालन गर्न पहल गर्ने ।	स्थानीय तह	विकास साझेदार	स्थानीय तह	आम्दानीमूलक तथा व्यवसायिक पेशामा अभिबृद्धि गर्नमा सहयोगको कमी
६	महिला, आर्थिक स्थिति कमजोर भएका वालवालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकतामा राखि गास, वास र कपास, तथा वालवालिकाहरुको शिक्षाको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह	विकास साझेदार	स्थानीय तह	सुरक्षित आश्रय स्थलको व्यवस्थापन नहुनु
७	दिर्घकालिन रुपमा विपदलाई न्युनिकरणका गर्न वृक्षारोण	स्थानीय तह	गैससहरु	स्थानीय तह	वनजंगल संरक्षणको कमी

शम्भु प्रसाद ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

	जस्ता क्रयाकलापहरु संचालन गर्ने ।				
८	विपद पश्चात जेष्ठ नागरिक दिर्धरोगी लाई तत्काल औषधि उपचारको व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	गैससहरु	स्थानीय तह	
९	मनोपरामर्स कर्ताहरुको व्यवस्था गरी परिचालन गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय			
१०	तत्काल हुन सक्ने अर्को विपद को पूर्वानुमान गरी समुदायलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति			
११	विपद पश्चात को वातावरण सरसफाई मा विषेश ध्यान दिने ।	जिल्ला स्वास्थ्य इकाइ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
१२	पानी शुद्धिकरण तथा अस्थायी चर्पिहरुकको व्यस्थापन गर्ने ।	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
१३	विपद प्रभावित परिवारलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकाय, जिल्ला अपांग संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह	Evacuation Plan तयार नहुनु, सुरक्षित स्थान नतोकिनु, स्थानान्तरणका लागि दक्ष जनशक्ति अभाव
१४	प्रभावितहरुको लगत संकलन गर्ने	स्थानीय तह	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	स्थानीय तह	विभिन्न निकायबाट सूचना संकलन गरिने हुँदा यथार्त तथ्यांक आउन कठिनाई
१८	प्रभावितहरु मध्ये आर्थिक अवस्था कमजोर भएका घरधुरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका ब्यक्तिहरुलाई प्राथमिकता दिई उनीहरुलाई गाँस,वास तथा कपासको व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह	पालिकास्तरमा सम्पन्नता स्तरकिरण नहुनु
१९	विपद प्रभावितहरु मध्ये दीर्घरोगीहरुका लागि औषधिको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह	स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय तह	औषधि अभाव, दीर्घ रोगीको पहिचान नहुनु
२०	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन गर्दा अपांगमैत्रीलाई ध्यान दिने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गैसस र न.पा. गा.पा. नुवाकोट	स्थानीय तह	
२१	हराएका तथा छुट्टिएका बालबालिका	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय,	स्थानीय	तालिम प्राप्त

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

	तथा महिलाहरुको खोजी गरी पारिवारिक पुर्नमिलनका लागि प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवकको टोली परिचालन गर्ने		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र न.पा. गा.पा.	तह	जनशक्तिको अभाव
२२	यौन तथा लैंगिक हिंसा प्रभावितहरुका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने र आवश्यक स्वास्थ्य तथा कानुनी उपचार सेवा को व्यवस्था गर्ने ।	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	जनशक्ति अभाव
२३	बाल संरक्षण, सामाजिक विभेद तथा महिला हिंसा जस्ता कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	अनुगमन समितिको कार्यान्वयनमा कमी
२४	विपदको समयमा हुने महिला बालबालिकाहरुको वेचविखत तथा ओसार पोसारलाइ मध्यनजर गरि सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्थानीय तह	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, गैसस न.पा. तथा गा.पा.	स्थानीय तह	सचेतना संचालनको कार्यान्वयनमा कमी

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

७.कार्यान्वयन योजना :

समयावधि	सञ्चालन गतिविधि	जिम्मेवार नेतृत्वदायी निकायहरू
० देखि १ घण्टा भित्र	प्रभावित क्षेत्रबाट सूचना सम्प्रेषण	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति/ स्थानीय तह
	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको तत्कालै बैठक आयोजना गर्ने र बैठकले निर्णय गरे बमोजिम तालिम प्राप्त खोज तथा उद्धार टोलीको पहिचान गरी कार्यदल तयार गरेर परिचालन गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
	भूकम्पीय तथा अन्य विपदको जानकारी दिने	राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र
	घरायसी आगलागी तथा आगलागी विपद सम्बन्धी प्रतिकार्यको निर्देशन दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,जि.स.स., नपा.र गापा.
	खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज तथा उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन हुने	जिल्ला विपद व्यावस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरू
	विपदको यथार्थ सूचना तथा उद्धार प्रयासको जानकारी सार्वजनिक रूपमा प्रवाह गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
० देखि ७ घण्टा भित्र	जलवायुजन्य विपदको जानकारी दिने तथा सूचना प्रवाह गर्ने	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
	घटनासम्बन्धी विस्तृत विवरण तयारी गरी सूचना प्रवाह गर्ने	जिल्ला विपद ब्यावस्थापन समिति, स्थानीय समितिहरु
	जनतालाई सचेत गराउन रेडियो, टेलिभिजन, छोटकरी सूचना सेवा (SMS) का माध्यमबाट तथ्यगत पूर्वचेतावनी, आपत्कालीन चेतावनी, भएगरेका उद्धारका प्रयासहरू तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने । यस्तो सूचना आवश्यकताअनुसार नियमित रूपमा प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला,स्थानीयतहका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू
० देखि २४ घण्टा भित्र	विपद पश्चात महामारी नियन्त्रणका लागि अवस्थाको जानकारी दिने तथा प्रतिकार्य सुरु गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तह
	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई विपद प्रतिकार्यका लागि मुख्य समन्वय केन्द्रको रूपमा परिचालन गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
	पीडितलाई तत्काल पुनस्थापना तथा पुनर्बास गर्न खोज तथा उद्धार कार्यदललाई तत्काल परिचालन गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र सुरक्षा निकायहरू
	पीडित घाइतेहरूका सम्वन्धमा तत्काल घटनास्थलमै प्राथमिक उपचारको व्यवस्था मिलाउने र गम्भीर घाइतेहरुलाई थप उपचारको लागि स्वास्थ्य संस्था पठाउने	सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस/ यातायात व्यवसायी संघ, जिल्ला एम्बुलेन्स समिति
	आगलागी भएको क्षेत्रमा आगो निभाउने तथा नियन्त्रण गर्नका लागि व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह/सुरक्षा निकायहरु
	प्रारम्भिक स्वरूपको द्रुत लेखाजोखा IRA गर्ने	जिल्ला तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु, रेडक्रस तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरु
	सडक सम्पर्क न्यूनतम पुनःस्थापन गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय, जिल्ला पूर्वाधार कार्यालय, स्थानीय तह
	भिड व्यवस्थापन गरी स्थान खाली गर्ने, पीडितहरूलाई नजिकको क्याम्पहरूमा पठाइ भीड व्यवस्थापन गर्ने	खोज तथा उद्धार समूह/सुरक्षा निकाय
	खोज तथा उद्धार र राहत सामग्रीहरूका सम्वन्धमा यातायात तथा ढुवानी सुविधाको प्रबन्ध गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति गा.पा./न.पा/यातायात व्यवसायी संघ यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय
२४ देखि	पिडित र आन्तरिक विस्थापितका लागि आधारभूत खाद्य सामग्री	विपद व्यवस्थापन समिति, उद्योग

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

४८ घण्टा भित्र	उपलब्ध गराउने	वाणिज्य संघ, स्थानीय तह
	राहत सामग्रीको ढुवानी र प्राप्तिको कामलाइ सहज कार्यान्वयनको लागि समन्वय गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल विद्युत् प्राधिकरण
	प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी अस्पतालको स्थापना गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति / जिल्ला स्वास्थ्य इकाई र स्थानीय तहहरु
	अस्पताल, आन्तरिक रूपमा विस्थापितको शिविर, औषधि वितरण केन्द्र वा औषधालय,विद्यालय र अन्य बसोबास क्षेत्रमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति / जिल्ला स्वास्थ्य इकाई र स्थानीय तहहरु
	जैविक, ठोस तथा प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने	स्थानीय तहहरु
	भण्डारण गृहहरू, विस्थापित बसोबास गराइएको शिविर, व्यक्तिगत आवास, मानवीय सेवाप्रदायक र सम्पत्तिको सुरक्षा तथा कानुन कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिल्ला प्रहरी कार्यालय
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, पीडितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने र तथ्याङ्कको उचित प्रबन्ध र व्यवस्था गर्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र/ स्थानीय तहहरु
	आकस्मिक सञ्चारको प्रबन्ध गर्ने तथा यथाशीघ्र छिटो दूरसञ्चारको पुनःस्थापन गरी सेवा सञ्चालन गर्ने	नेपाल टेलिकम
	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
४८ देखि ७२ घण्टा भित्र	थुप्रिएको फोहरहरूको व्यवस्थापन	नगरपालिका/गा.पा.
	मरेका पशुचौपायका शवहरू सङ्कलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	नगरपालिका/गा.पा.
	पीडितहरूको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित सामग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग र मृतकको प्रमाणपत्र जारी गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	खाना बनाउने भाँडावर्तन, लुगाफाटो, कम्बल, परिवार, बालबालिका, महिलाका लागि आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सामग्रीजस्ता गैरखाद्य सामग्रीकोसेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	पहिले पहिचान भएको ठाउँमा अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, नपा र गापा
७ दिन देखि २ साता भित्र	शिविरका बालबालिकामा हुन सक्ने कुपोषणको अवस्थालाई मध्यनजर गरी आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
	शिविर र खुला स्थानमा खुला दिशापिसाब वा अन्य माध्यमबाट सर्ने सरुवा रोगको नियन्त्रण गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहहरु
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य, उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतिवेदन तयार गर्ने	सुरक्षा निकाय ,खोज तथा उद्धार टोली
	मानसिक तनावमा परेका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक सेवा उपलब्ध गराउने तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , जिल्ला स्वास्थ्य इकाइ
	परिवारसँग विछोडिएका बालबालिकालाई परिवारसँग मिलन	स्थानीय तहहरु

शम्भु प्रसाद पौडेल
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

	गराउने र परिवार गुमाएका वा एक्ला बालबच्चाको उचित स्याहार र लालनपालनको व्यवस्था मिलाउने वा आफन्तलाई बुझाउने	
	प्रकोप पीडित समुदायलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य प्रकारको आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
२ साता देखि १ महिना भित्र	विद्यालय खुलाउने र सबै बालबालिका तथा विद्यार्थीलाई विद्यालयमा पुनः ल्याउने वातावरण तयार गरी उनीहरूको जीवनलाई सामान्य बनाउन सहयो ग गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ
	तत्कालीन पुनर्स्थापनाको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने	सहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय
	विपद घटनाको, खोज तथा उद्धार प्रयासको, राहत तथा तत्कालीन सहयोगको,शिविर सञ्चालनको र पुनर्स्थापनाका प्रयासहरूको समग्र विश्लेषण सहित प्रतिवेदन तयार गर्ने	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

८.आवश्यकताको लेखाजोखा

क . जिल्लामा उपलव्ध रहेको स्रोत साधनहरुको विस्तृत बिवरण :

यस जिल्लामा विपदको समयमा खोज तथा उद्धारको लागि भएको सामाग्रि तपशिल अनुसार रहेका छन् ।

तपशिल

(१(विवरण मौज्दात विपद उद्दार सामाग्रीहरुको विवरण			
(क(मन्सुनजन्य विपद प्रतिकार्यक लागि मौज्दात उद्दार सामग्रीहरुको विवरण :			
क्रस.	उद्दार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	त्रिपाल	३०	बेलकोटगढी न.पा.
२	टर्चलाईट	९	
३	पिक	३	
४	गाढा	१	
५	पिक	२	सूर्यगढी गा.पा.
६	साबेल	२	
७	गाडा	२	
८	डोरी	१ थान	
९	हेलमेट	६ थान	
१०	ह्यमरबन्चरो/गल/	१ थान	
११	लाईफ ज्याकेट	५ थान	विदुर नपा
१२	रवर वुट	५जोर	
१३	हेल्मेट	५ थान	
१४	स्ट्रेचर	१० थान	
१५	ह्याण्ड माईक	२ थान	
१६	बाल्टिन	५ थान	
१७	गल	२ थान	

शम्भु प्रसाद [illegible]
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१८	वेल्चा	५ थान	
१९	टर्च लाईट	५ थान	
२०	रवर पञ्जा	५ जोर	
२१	प्राथमिक उपचार बक्स	२ सेट	
२२	डोरी	२०० मिटर	
२३	हम्मर	१थान	
२४	जेसिबि	१ थान	
२५	एक्साभेटर	१ थान	
२६	गम बुट	३	तादी गापा.
२७	लाइफ ज्याकेट	१	
२८	कोदालो	१	
२९	टर्च लाइट	४	
३०	सावेल	१	
३१	रुख काट्ने मेसिन	१	
३२	भिजिविलिटि भेष्ट	थान १०	लिखुपा.गा.
३३	सेफ्टि हेल्मेट	थान १०	
३४	मास्क	थान १०	
३५	मेघा फोन	थान १	
३६	हथौडा	थान ४	
३७	गैट्टी	थान ४	
३८	गाइ खुरे	थान ४	
३९	वेल्चा	थान २	
४०	रसि	५० मिटर	
४१	फलाम काट्ने आरी	थान ४	
४२	पिलास	थान ४	
४३	लाइफ ज्याकेट	थान ४	

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

४४	टीनको प्रतिकार्य बाकस	थान १	
४५	Life Jacket	१०	शेर गण
४६	Life Buoy	३	
४७	Water Helmet	१	
४८	Water Rescue Whistle	१	
४९	वाटर प्रुफ लाईफ ज्याकेट	३९	
५०	रेनकोट	६	
५१	हेलमेट	२०	DEOC
५२	गमबुट	२५	
५३	लाइफ़ज्याकेट	३०	
५४	त्रिपाल	१००	
५५	टेन्ट	५०	
५६	स्टेचर	१५	
५७	फरुवा	४	
५८	साबेल	२०	
५९	क्याराबिन	३	
६०	रुख काट्ने मेसिन	२	
६१	hammer	१	
६२	ठुलो डोरी	१ रोल	
६३	सानो डोरी	२० रोल	
६४	working gloves	२० थान	
६५	रोप (staticstatic rope)	१ थान	
६६	पिक	७ वटा	
६७	प्लास्टिक टडेल	२ बाक्सा	दुप्चेश्वर गापा
६८	बुट जुत्ता	२ वटा	
६९	त्रिपाल रातो	२ वटा	

शम्भु प्रसाद ...
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

७०	टेन्ट	२ वटा	
७१	लाइफ ज्याकेट	४ वटा	
७२	मोटर वोड	२वटा	APF
७३	र्याफ्ट वोड	१ वटा	
७४	लाईफ जाकेट	१५वटा	
७५	डोरी	100 मि.	
७६	थ्रो व्याग	२ वटा	
७७	हेल्मेट	10 वटा	
७८	हेलमेटगमबुट/	१६ जोर	ककनी गापा
७९	ग्लोभ्स	२४ जोर	
८०	लाइफ ज्याकेट	३ थान	
८१	प्राथमिक उपचार किट	१ सेट	
८२	रेस्कु हेल्मेट	१५ थान	
८३	चेस्ट हार्मेट	३ थान	
८४	डाइनामिक रोप	५० मिटर	
८५	स्टाटिक रोप	५० मिटर	
८६	ट्यूव	२ थान	
८७	त्रिपाल	५ थान	
८८	टर्च लाइट	५ थान	
८९	पानिमा लगाउने ज्याकेट	१० थान	जिल्ला प्रहरी
९०	त्रिपाल	५ थान	
९१	टेण्ट	२ थान	
९२	वाटर हेलमेट	१० थान	
९३	Jump suit	२ थान	
९४	स्टेचर	१० थान	

गोकुल प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

९५	ट्युव	२ थान	

(खआगलागी सम्बन्धि विपद प्रतिकार्यक लागि(मौज्दात उद्दार सामग्रीहरुको विवरण:

क्रस.	उद्दार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	फायर एक्सटेंसर	७	DEOC
२	portable fire pump	१	
३	back pack pump	६	
४	fire boot	१४	
५	बाल्टि	२०	
६	हेल्मेट	२०	
७	हेडलाइट	१०	
८	साबेल	१०	
९	hose pipe	६	
१०	static rope	१	
११	blower	१	
१२	फायर एक्सटेनगुईसर	१५ थान	विदुर नपा
१३	दमकल	१थान	
१४	Fire Beater	५	शेर गण
१५	5. K.g Fire Extinguisher (A.B.C)	१	
१६	Fire Fighting Helmet With Face Shield	२	
१७	Fire Fighters Working Gloves	१	
१८	Fire Proximity Suit	१	
१९	Flash Hood	१	
२०	Fire Rake Tool	१	
२१	पिक	१०	
२२	सावेल	१४	
२३	स्वाटर	५	

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२४	दांते	४	
२५	दांते फोरुवा	६	
२६	जम्प सुट	२	
२७	पानी झोला	२	
२८	चाँदे	५	
२९	Fire Extinguisher	६ वटा	दुप्चेश्व र गापा
३०	पानी झोला	3 वटा	APF
३१	दाँते फरुवा	15 वटा	
३२	स्वाटर	19 वटा	
३३	फायर सुट	4 वटा	
३४	फायर एक्स्टिङ्गुइशर	६ थान	ककनी गापा
३५	मास्क	१०० थान	
३६	पानी तान्ने पाइप	१०० मिटर	
३७	बाल्टिन	४ थान	जिल्ला प्रहरी
३८	ग्लोभ्स	१० थान	
३९	firerake	१० थान	

(ख(वन डढेलो व्यवस्थापन सम्बन्धि विपद प्रतिकार्यका मौजदात उद्दार सम्ग्रिहरुका विवरणः

क्रस.	उद्दार सामग्रीको नाम	परिमाण	कैफियत
१	fire swatter	१०	DEOC
२	fire rake	१०	
३	fire rake hoe	१०	
४	fire axe hoe	१०	
५	fire pump	१	
६	fire fighter suit	१५	

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

७	gloves	१५	
८	sun glass	१०	
९	helmet	८	
१०	back pack pump	६	
११	head light	१०	
१२	leather gloves	३	
१३	Swatter	40	डिभिजन वन कार्यालय
१४	Rake	35	
१५	टर्च	2	
१६	Leaf Blower Machine	6	
१७	बाल्टिङ्ग	4	
१८	Gum Boots	3	
१९	Fire Extinguisher	१	
२०	भेस्ट टिसर्ट	10	
२१	फायर एक्स	5	
२२	फायर बल	8	
२३	पानी तन्ने Pump	२	
२४	मेगाफोन	7	
२५	Wheel Barrow	२	
२६	Back pack sprack	3	APF
२७	फायर स्याडर	19	
२८	फायर सुज	५ जोर	ककनी गापा
२९	फायर हेल्मेट	६ थान	
३०	फायर ब्लाइकेट	१ थान	
३१	फायर सटर	१ थान	
३२	फायर ग्लोब	२ जोर	

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

३३	साबेल	६ थान	
३४	झाडी काट्ने साधन खुकुरीकरौती/	१० थान	
३५	हाते आरो	२ थान	जिल्ला प्रहरी
३६	बन्चरो	२ थान	जिल्ला प्रहरी
३७	खुर्पा	५ थान	जिल्ला प्रहरी

(घ (भत्किएका संरचनामा गरिने खोज तथा उद्दार)CSSR) का लागि मौज्दात उद्दार सामग्रीहरुको विवरण:

क्रस.	उद्दार सामग्रीको नाम	परिमाण	कै
१	drill machine(with bit and chisel)	१	DEOC
२	bolt cutter	१	DEOC
३	hammer	४	DEOC
४	static rope	१	DEOC
५	carabine	३	DEOC
६	stretcher	१५	DEOC
७	light	२०	DEOC
८	working gloves	२०	DEOC
९	फरुवा	४	DEOC
१०	साबेल	१०	DEOC
११	पिक	५	DEOC
१२	खन्ती	२	DEOC
१३	लाईफ ज्याकेट	5थान	विदुर नपा
१४	रवर वुट	5 जोर	विदुर नपा
१५	हेल्मेट	५ थान	विदुर नपा
१६	स्ट्रेचर	१० थान	विदुर नपा
१७	ह्याण्ड माईक	२ थान	विदुर नपा

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

१८	बाल्टिन	५ थान	
१९	गल	2 थान	
२०	वेल्चा	५ थान	
२१	टर्च लाईट	५ थान	
२२	रवर पञ्जा	५ थान	
२३	प्राथमिक उपचार बक्स	२ सेट	
२४	डोरी	२०० मिटर	
२५	स्टिल कटर लाईट	१ थान	
२६	हम्मर	1 थान	
२७	जेसिबि	१ थान	
२८	एक्साभेटर	१ थान	
२९	Rappelling Rope (१२ MM)	१००	शेर गण
३०	Stainless Steel Life Carabina Large	५	
३१	Back Board With two Straps	१	
३२	Chain Shaw Electric	१	
३३	Cable Ladder	१	
३४	Circular Saw	१	
३५	Bold Cutter	२	
३६	Life Sever Bottle	१	शेर गण
३७	Rotary Rescue Saw	१	
३८	Rotary Rescue Saw Wood Cutting Blade	१	
३९	Rotary Rescue Saw Concert Cutting Blade	१	
४०	Rotary Rescue Saw Diamond Blade	१	
४१	Reciprocation Saw Blade Wood Cutting ६"	५	
४२	Reciprocation Saw Blade ९"	३०	

४३	Reciprocation Saw Blade Wood Cutting ९"	१२
४४	Reciprocation Saw Blade Metal ६"	४
४५	Rotary Demolation Hammer Drill ६ K.g	१
४६	Chain Saw Gas or Electric १८- Inch	१
४७	Demolation Hammer	१
४८	Demolation Hammer (१०.३ k.g Capacity) Medium	१
४९	Cheeping Hammer Drill Bits (Pointed)	१
५०	Drilll Bit Electric Reversible w/१/२- Inch Chuck	१
५१	Farming Hammers ०.७ k.g	१
५२	Diamon Type Chisel (Flat)	१
५३	Pick Point Pray Bars (६०) Inch	-
५४	CrowBar (६० Cm)	२
५५	Hacksaw (Heavy Duty) Blades	१
५६	Key Hole Saw १५ Cm Blade Min	१
५७	Carpenter Hand saw (६० cm Blade)	१
५८	Bull Dog Grip	१
५९	Working Gloves	२
६०	Carabiner	५
६१	Dynamic Rope (१०० m)	१
६२	Eye Protection	४
६३	Knee Pad	३
६४	Hard Kneencle Gloves	४
६५	Medical First Aid Bag (Medical First Responder	१
६६	Safety Helmet With Head Lamp	१
६७	Seat Harness	१
६८	Come Alone Rescue Diff Types	१

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६९	Dust Mask	३	
७०	Hand Held Gas Detector	१	
७१	Ear Protection	२	
७२	First Aid Kit (General)	१	
७३	Hammer	१	
७४	Hammer Drill १८ Lbs	१	
७५	Pitton Hammer	१	
७६	Chisels (Wood)	१	
७७	Cribbing Set	१	
७८	Folding Shovel (Short)	१	
७९	Concete Cutter (Angle Grinder)	१	
८०	Electric Drill Machine	१	
८१	Angle Grinder (Metal Blade)	१	
८२	Lifting Sling	१	
८३	Exfil Sar Back Country Helmet	१	
८४	SAFETY HELMET	१०	
८५	SAFETY VEST	११	
८६	वायर कटिङ्ग	२	
८७	फलामे स्टेचर	१	
८८	ट्राफिक ज्याकेट	५	
८९	प्लाष्टिकको सेतो हेल्मेट	५	
९०	हेल्मेट	४	
९१	पन्जा	२	
९२	हेड टर्च	२	
९३	वाटर पम्प	२	
९४	प्लाष्टिकको पहेलो हेलमेट	१	

९५	घन	४ वटा	दुप्चेश्वर गापा
९६	साबेल	३ वटा	
९७	स्ट्रेचर	५ वटा	
९८	बन्चरो	1	APF
९९	हम्बर	2	
१००	पिग	4	
१०१	साबेल	7	
१०२	पिक	१५ थान	ककनी गापा
१०३	साबेल	६ थान	
१०४	गल	६ थान	
१०५	ह्यम्बर	६ थान	
१०६	फोल्डिङ स्टेचर	३ थान	
१०७	चेस्ट हार्नेस	३ थान	
१०८	क्याराबिनर सिट हार्नेस	३ थान	
१०९	साबेल	२० थान	जिल्ला प्रहरी
११०	पिग	१५ थान	
१११	ठुलो हम्मर	२ थान	
११२	गल	१० थान	
११३	छिनो	२ थान	
११४	टर्च लाईट	२ थान	
११५	सानो हेम्मर	२ थान	
११६	स्ट्रेचर	१० थान	
११७	Swatter	१० थान	

ख. खुल्ला तथा सुरक्षित स्थानको व्यवस्था

विपद्को समयमा सुरक्षित तवरले वस्न सक्ने गरी जिल्लामा खुल्ला तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने काम भएको छ ।तिमध्ये मूख्यस्थानहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

स्थानीय तहको नाम	खुल्ला क्षेत्रहरु
विदुर नगरपालीका	आर्दश बहुमुखि कलेजको चौर, त्रिभुवन त्रिशुली मा.वि.को चौर, हेलीप्याड चौर कोलनी, लगाएतका क्षेत्र ,गेर्खुटार
बेलकोटगढी नगरपालीका	बेलकोटगढी नगरपालिकाको क्षेत्र, रातमाटे, दुइपपिल डबलि क्षेत्र
म्यागङ गाउँपालीका	देउराली टुँडी, किम्ताङ लम्डापाङ, छोगङ, समारी भैङगेरी चौर, बर्सुन्चेत नकुर डाडाँ, बुङताङ टावर डाडाँ ।
किस्पाङ गाउँपालीका	दुम्पाङ चौर, सिम्राङ चौर,किस्पाङ चौर, साल्मे मा. वि,लुम्बु डाडाँ,
तारकेश्वर गाउँपालीका	जबरेचौर, दाङसिङ मा.वि. (वडा नं. १) सातदोबाटे, कृष्ण मा.वि. विद्यालय प्राङगण (वडा नं. २) पिपलडाडा मा.वि., कौसिनीचौर (वडा नं. ३) चण्डी मा.वि.,विस्लाटेचौर, सामुदायिक भवन (वडा नं. ४) शंकादेवी मा.वि., स्वास्थ्य चौकी मानेडाडा (वडा नं. ५) बागेश्वरी आ.वि. प्राङगण, भमरा आ.वि.(वडा नं. ६)
सूर्यगढी गाउँपालीका	विद्यालयहरु, सोलोमाने क्षेत्र, च्यानडाडा विद्यालयहरु, ठाँटी चौर, वितलबचौर विद्यालयहरु, इलाकाप्रहरी कार्यालय क्षेब, गैरीखर्क चौर विद्यालयहरु, स्वास्थ्यचौकी क्षेत्र, भदौरे चउर, हर्के डाँडा कवर्ड हल विद्यालयहरु, स्वास्थ्यचौकि क्षेत्र
लिखु गाउँपालीका	चण्डेश्वरी खेल मैदान,भलाद्मी डाँडा,बोहोरापाटा, पाँडेगाउँगड्खार ठूलो चौर, कल्छे चौर बाटुले चौर,राक्से चौरे, नेपाल ट्रष्टको खाली जग्गा
तादी गाउँपालीका	वडा नं १को लागिहालवडा कार्यालय पाङगणको खालिजग्गा वडा नं २ को लागिहाल रालुकामा.वि. प्राङगणको खालिजग्गा वडा नं ३ को लागिश्री अमर ज्योतिमा.वि. प्राङ्गण, शंकनादआ.वि. प्राङ्गणको खालिजग्गा वडा नं ४ को लागिश्री सुन्दरा मा.वि. सातबिसेको प्राङ्गण, डुग्रने चउर प्राङ्गणको खालिजग्गा वडा नं ५ को लागिश्री बिज्ञान मा.वि. को प्राङ्गणको खालिजग्गा वडा नं ६ को लागिश्री जागृत आ.वि. प्राङ्गण, डाँडाको पाटोको प्राङ्गणको खालिजग्गा
शिवपुरी गाउँपालीका	वडामा रहेका विद्यालयका चौर, शिवपुरी रंगशाला, सुइरेचौर, चिसापानि क्षेत्र
पञ्चकन्या गाउँपालीका	घ्याङ्स्वारा : पञ्चकन्या ४, लप्टनडाँडा : पञ्चकन्या ३ ,पुरानोडाँडा : पञ्चकन्या २,सिमरा : पञ्चकन्या १, सुन्तलेटार : पञ्चकन्या ५
ककनी गाउँपालीका	ककनि हाईट
दुप्चेश्वर गाउँपालीका	समुन्द्रटार, घ्यावर,

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

ग. सामुहिक आवास भवनहरु

भूकम्प पश्चात तत्काल र भविश्यमा हुन सक्ने जोखिमबाट जोगाउन पीडितलाई स्थायी व्यवस्था नभएसम्मकालागि कम्तिमा बसोबासको सुविधा उपलब्ध गराउने उदेश्यले साविकका गासहरुमा .वि. वटासामुहिक आवास निर्माण कार्य सम्पन्न भई विपद् व्यवस्थापन समितिले सम्बन्धित ७गरि ।स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको छ

नेपाल सरकारबाट यस जिल्लामा ७ वटा स्थानमा सुरक्षित स्थानमा आपातकालिन आवास को निमार्ण सम्पन्न भई स्थानीय तह लाई हस्तानतरण गरिएको छ।

क.स	साविक स्थान	हाल को स्थान	क्षमता	कैफियत
१	बुधसिङ्ग	तारकेश्वर गा.पा-४	१६ परिवार	
२	बर्सुन्चेत	मेघाङ्ग गा.पा-१	१६ परिवार	
३	उर्लेनी	तादी गा.पा-१	१६ परिवार	
४	थानसिङ्ग	लिखु गा.पा-५,६	१६ परिवार	
५	तुप्चे	बिदुर ना. पा-७,८,९	१६ परिवार	
६	जिलिङ्ग	बेलकोट ना. पा-८,९	१६ परिवार	हाल बेलकोटगढी न.पा.को कार्यालय रहेको
७	औखरपौवा	ककनी गा.पा-१,२	१६ परिवार	

८.२ मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड (खाद्य तर्फ) :

क) प्रभावित व्यक्तिहरुको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

१) प्रतिब्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यन्नको रासन ।

२) प्रभावित मानिसहरुको लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रुपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरु पूरक राशनको रुपमा उपलब्ध गराउने ।

३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यकतालाई पुरा गर्नका लागि सामान्य अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था

ख) पकवान खाद्यान्न

चामल : प्रतिदिन प्रतिब्यक्ति ४२० ग्राम

दाल : प्रतिदिन प्रतिब्यक्ति ६० ग्राम

वनस्पति तेल : प्रतिदिन प्रतिब्यक्ति ६० ग्राम

नुन : प्रतिदिन प्रतिब्यक्ति ६० ग्राम

ग) सुख्खा खाना

चिनी वा भेली : ४०० ग्राम

चाउचाउ : ६ पाकेट

विस्कुट : १ दर्जन

चिउरा : १ किलो

दालमोट : १ पोका

प्रति घरपरिवारलाई (६ जना) न्युनतम निम्नअनुसार गैरखाद्य सामग्रीहरू उपलब्ध गराइने छ :

क.स.	सामग्रीका नाम	थान/मिटर	सामग्रीको विवरण	कैफियत
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उनी (उलन)	
२	तारपोलिन	१ थान	१२ फिट चौडाई १८ फिट लम्बाई/५ किलोग्राम	
३	भाडाकुँडा	१ सेट	डेक्ची ठूलो १ डेक्चि सानो २ थालि ३	

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

			गिलास ३ कचौरी २ डाडु १ पनियो १	
४	प्लाष्टिक बाल्टी ढक्कन सहित वा जेरीकयान	१	१५ लिटरको	
५	प्याक गर्ने व्याग (बोरी)	१	प्लास्टिक	
६	जिन कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो	
७	छिट कपडा	५ मीटर	कालो वा निलो	
८	पाप्लीन कपडा	५ मीटर	कुनै पनि कलर	
९	प्रिन्टेड जनाना धोती	१	कुनैपनि रङ्गको	

वाल केन्द्रित सामग्रीहरूको सूची :

क.सं.	सामग्रीहरुको नाम	न्यूनतम परिमाण
१.	बेवी कम्मल	१
२.	रंगीन फलाटीन कपडा	१.५ मीटर
३.	भोटो, सुरुवाल बेवी क्याप	१ सेट
४	डिटोल सावुन	१
४	चम्चा र डाडु पुन्यिउ	१
५	बेबी मोजा	२ जोर
६	हाईजिनिक किट	१ सेट

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

८.३ अनुमानित लागत:

क्र.सं.	विवरण	अनुमानित लागत रु.मा	कैफियत
१	उद्धार सामग्री व्यवस्थापन	८,००,०००/-	
२	सुचना तथा संचार व्यवस्थापन	१,००,०००/-	
३	विपद जोखिम तथा क्षतीको द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षण	३,००,०००/-	
४	राहत तथा उद्धार	५०,००,०००/-	
५	वैठक तथा योजना तर्जुमा	५०,०००/-	
६	मानव श्रोत /स्वयंसेवक परिचालन	४,००,०००/	
७	अनुगमन/मूल्यांकन	२,००,०००/-	

८.४ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र अनुमानित लागत :

सि.नं.	क्रियाकलाप	समयावधि	मुख्य जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अनुमानित लागत
१	विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक /परिमार्जन	चैत्र र वैशाख	DDMC, नेपाली सेना, प्रहरी, रेडक्रस,	अन्य सरोकारवाला निकायहरु	५०,०००/-
	जोखिम नक्सांकन तथा क्षतीको सर्वेक्षण	निरन्तर	DDMC, नेपाली सेना, प्रहरी, रेडक्रस, INGOs , NGO	स्थानीय तह, अन्य सरोकारवाला निकायहरु, गै.स.स.हरु	५००,०००/-
	सचेतना				
	सामग्री खरिद				
	जनशक्ति विकास				
	पूर्व सुचना प्रणाली स्थापना				
२	विपद उद्धार सामग्री संकलन/ वितरण	वैशाख र जेष्ठ	DDMC, अन्य सहयोगी निकाय	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	४००,०००/-
३	उद्धार कार्य	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	५००,०००/-
४	राहत वितरण	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	५०,००,०००/-
५	कोभिड १९ प्रतिकार्य तथा अन्य माहामारी	निरन्तर आवश्यकता	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	२,००,०००/-

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

		अनुसार	ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,		
६	पुनःस्थापना सेवा	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	
७	पुनःनिर्माण कार्य	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, ससस्त्र प्रहरी रेडक्रस,	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	
	अनुगमन तथा मूल्यांकन	निरन्तर आवश्यकता अनुसार	DDMC, ले बनाएको संयन्त्र	स्थानीय तह, गै.स.स.हरु	२,००,०००/-

८.५ अन्य निकायहरु संगको समन्वय र सहकार्य:

नेपालमा विपद जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) ले विपद जोखिम न्यूनिकरण एवं व्यवस्थापन गर्न योजना अनुरुप विभिन्न निकायहरुको सहयोग र समन्वय लाई आवस्यकता अनुकुल जुटाउने मार्गदर्शन गरेको छ । जस अनुसार विपदको क्षेत्रमा कार्य गर्न अन्य निकायहरु संग सम्न्वय र सहकार्य गरि योजनाको पूर्ण कार्यान्वियन गरिने छ ।

- राष्ट्रिय विपद व्यवस्थापन समिति
- प्रदेश विपद व्यवस्थापन समिति
- स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति
- सामुदायिक विपद तथा जलवायु उत्थानशिल समिति

९. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

विपदको पूर्वतयारीका साथै प्रतिकार्यका लागि लैङ्गिक समानता तथा समावेशी कार्यदलको महत्वपूर्ण योगदान रहने छ । नेपालको जनसंख्याको आधा भाग ओगटेको महिला वर्गलाई विकासको हरेक मूल प्रवाहिकरणमा समावेश गराउन सके विपदवाट उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ । यसै गरी समाजमा पछाडि पारिएका र राज्यका महत्वपूर्ण अंगहरुमा उनीहरुको सुनिश्चितता तथा तिनीहरुलाई विभिन्न अवसरका साथै विपद पूर्वतयारीका लागि स्थानीय तह देखि राज्यको मूल प्रवाहिकरणमा समावेश गर्नु पर्ने आजको आवश्यक्ता हो ।
राज्यले समाबेशी रुपमा समुदायको जोखिमलाई सम्बोधन गरी उत्थानशील समुदाय निर्माण गर्न योगदान दिने छ । विपद पश्चात विपदवाट प्रभावित क्षेत्रमा लैङ्गिक हिंशाका घटनाहरु घटन सक्ने भएकाले सो को रोकथामका साथै सरकारले योजना तथा राहतका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि योजना बनाउदा लैङ्गिकता र सामाजिक समावेशीकरणको मान्यतामा आधारित योजना बनाउनु पर्ने हुन्छ ।

१०. अनुगमन, मूल्यांकन तथा सिकाई

यस योजनाले निर्धारण गरेका गतिबिधिहरु र कार्यहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको सुनिस्चितताका लागि सम्वन्धित विपद व्यवस्थापन समिति र विषयगत क्षेत्रका अगुवा निकायहरुबाट योजना कार्यान्वयनको अनुगमन र मूल्यांकनका लागि संयन्त्र स्थापना गरि पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका गतिविधीहरुको मूल्यांकन गरिने छ ।

यस अनुगमन र मूल्यांकनका आधारमा विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पूनरावलोकन गरि अध्यावधिक गरिने छ । अनुगमन र मूल्यांकन संयन्त्र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले तोके वमोजिम रहने छ ।

१०.१ लक्ष्य तथा सूचकहरुः

सि. नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपदबाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
१.१	विपदबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या		
२	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपदबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		
२.१	विपदबाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.२	विपदबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या		
२.४	विपदबाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या		
३	जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा कलू गार्हस्थ्य उत्पादनमा विपदको कारण हुने बाषिर्क औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति		
४	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत		
५.२	विपद प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रिय सूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत		
५.३	विपद जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		

५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसंख्याको प्रतिशत		

१०.२ अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

जिल्ला अर्न्तगत संचालन हुने विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका हरेक गतिविधिहरुको कार्य सम्पादन भयो भएन तथा यस कार्यको प्रभावकारिताका बारेमा लेखाजोखा गर्न अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नका लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन संयन्त्र चयन गरिनेछ ।उक्त संयन्त्र जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता बमोजिम चयन गर्नेछ ।

१०.३ अनुगमन , मुल्याङ्कन कार्ययोजना

जिल्ला विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० को कार्यान्वयनपक्षको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्नका लागि बार्षिक रुपमा हुनसक्ने विपद जोखिम एवं घटनाहरुलाई मध्यनजर गरि समयसापेक्ष कार्ययोजना तयार पारि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । यस कार्यका लागि अनुगमन तथा मुल्याङ्कन योजना निर्माण गर्न जिल्ला व्यवस्थापन समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

१०.४ क्षमता विकास

यस नुवाकोट जिल्लामा हुनसक्ने विपदको परिस्थितिसंग प्रतिकार्य गर्नसक्ने स्तरको दक्ष जनशक्ति तयार पार्नुपर्ने आवश्यकता अनुरुप जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति लगायत सरोकारवालाहरुमध्ये सम्बन्धित क्षेत्रमा दक्षता अभिवृद्धि गर्न जनशक्ति विकास तालिम गोष्ठीहरु आयोजना गरिनेछ । दक्ष जनशक्तिको परिचालनबाट विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको क्षेत्रमा प्रभावकारि कार्यसंचालनका साथै सम्पादन गर्न सकिनेछ ।

१०.५ विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

यस जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले तर्जुमा गरेको योजनाको कार्यान्वयन प्रभावकारि भयो भएन भन्ने सन्दर्भमा हरेक बर्षको प्रारम्भमा जिल्ला विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० को पुनरावलोकन गर्नका लागि सबै सरोकारवालाहरुको अनुभव र सिकाईहरुको साथमा पृष्ठपोषण लिई समयसापेक्ष योजनाको परिमार्जनका साथ अध्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यबाट प्रत्यक्ष रुपमा परिस्कृत सेवा संम्पादनमा सहयोग पुग्नेछ ।

१०.६ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखाको प्रतिकार्य

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखाले नुवाकोटको विपद व्यवस्थापनको क्षेत्रमा नुवाकोट रेडक्रसको स्थापना कालदेखि नै सेवा तथा समन्वय कार्य गरि आएको छ । विपद पूर्वको अवस्था ,विपदको अवस्था तथा विपद पश्चातको अवस्थामा नुवाकोट रेडक्रसले विपद प्रभावित परिवार तथा प्रभावित क्षेत्रमा सहयोग गर्दै आएको छ । जिल्लामा हुने आकस्मिक अथवा ठुला-ठुला बिपदमा स्वयंसेवक परिचालन,एम्बुलेन्स सेवा,रक्त संचार सेवा लगायत प्रतिकार्यको क्षेत्रमा रेडक्रस तयारी अवस्थामा रहेको छ ।

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

अनुसूची १

नुवाकोट जिल्लाका कार्यालय प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर:

सिनं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय मोवाई नं.	व्यक्तिगत नं	कार्यालयको फोन नं.
१)	नुवाकोट जिल्ला अदालत			०१०-५६०२३४
२)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५११४७७७७ ९८५१२४८७७७		०१० – ५६००३३
३)	श्री शेर गण	९८४१७८१११		०१० – ५६०५९९
४)	नंतालीम गण त्रिशुली १ .	९८५१२११८७७		०१० – ५६०१०६
५)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५१२९५५५५		०१० – ५६११९९
६)	सशस्त्र प्रहरी बल तालिम केन्द्र ककनी	९८५१२६०४३५		
७)	सशस्त्र प्रहरी बल नंगुल्म १९ .	९८५१२७२५३४		९८५१२७२५३४
८)	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	९८५११७२२५०		०१० – ५६०२५०
९)	जिल्ला समन्वय समिति	९८५११६७८५५		०१० – ५६१२२०
१०)	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	९८५११६८३३९		०१० – ५६१३३९
११)	जलश्रोत तथा सिंचाई बिकास डिभिजन	९८५११५०९०९		०१० – ५६०९०९
१२)	सडक डिभिजन नुवाकोट	९८५१२४९२८५		०१० – ५६०२५३
१३)	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	९८५१२३२१७९		०१० – ५६०१७९
१४)	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं6 .	९८५१२५४५२७		०१० – ५६००६२
१५)	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	९८५११७७०५७		०१० – ५६००५७
१६)	प्र कृषि.आधुनिकिकरण परियोजना कार्यान्वयन इकाइ	९८५११२६२१६		०१० – ५६०२१६
१७)	भूमि प्रशासन कार्यालय नुवाकोट	९८५१२३०१६५		०१० – ५६०१६५
१८)	पशु सेवा कार्यालय	९८५१२२०६९४		०१० – ५६००१२
१९)	डिभिजन बन कार्यालय	९८५११४५००७		०१० – ५६०००७
२०)	स्वास्थ्य कार्यालय	९८५११७९३५५		०१० – ५६०२५५
२१)	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	९८५६०४०९७६		०१० – ५६०८७७
२२)	वागवानी विकास केन्द्र	९८५१२३००६९		०१० – ५६००६९
२३)	जिल्ला अस्पताल	९८५११६८१८८	९८४१८४४१०९	०१० – ५६०१८८
२४)	पूर्वाधार विकाश कार्यालय	९८५११६०८५९		०१० – ५६०८५९
२५)	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	९८५१२३३०६१		०१० – ५६००६१
२६)	कृषि विकास कार्यालय	९८५११५०१२८		०१० ५६०१२८
२७)	कारागार कार्यालय नुवाकोट	९८५१२४०७७७		०१० – ५६०४५४
२८)	नापी कार्यालय नुवाकोट	९८५११७६२५१		०१० – ५६०२५१

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

२९)	जिल्ला हुलाक कार्यालय	९८५११६७१९७	९८५६०८५४९१	०१० - ५६००९५
३०)	शैक्षिक तालिम केन्द्र	९८५१०००६०८		०१० - ५६०२३३
३१)	आर्युविद तथा वैकल्पिकचिकित्सालय	९८५१२४१०९५	९८४१७०३१००	०१० - ४१०००२
३२)	मत्स्य अनुसन्धान केन्द्र त्रिशुली	९८५११६०२२६		०१० - ५६०२२६
३३)	स्मारक संरक्षण तथा दरबार हेरचाह	९८५१२३१९२७		०१० - ६८१०७४
३४)	मध्य पहाडी लोकमार्ग सम्पर्क कार्यालय	९८५१०३३२७६		
३५)	गल्छी त्रिशुली मैलुङ्ग सडक योजना	९८५११२७८४२	९८५६०२६८४२	०१०-५६०८९१
३६)	भेडा विकास फर्म	९८५११४०४६२		०१० - ५६०४६२
३७)	उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालय	९८९९०८७९५०		०१० - ५६०००४
३८)	जिल्ला खेल्कुद विकास समिति		९८४१६७१८३३	०१० - ५६०२८७
३९)	नुवाकोट वितरण केन्द्र ने.प्रा.वि.	९८५११६०१७७		०१० - ५६१७०४
४०)	देविघाट जलविद्युत केन्द्र	९८५११२१०९५		०१० - ५६१०९५
४१)	नेपाल टेलिकम नुवाकोट	९८५१०७८३८८		०१० - ५६००६६
४२)	त्रिशुली जलविद्युत केन्द्र	९८५११६०९९२		०१० - ५६००७६
४३)	इलाका प्रशासन कार्यालय सातबिसे	९८५१२४२२२७		०१० ६३००००
४४)	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन	९८५१२३०८४९		०१० ५६१७२५
४५)	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय	९८५११३३१०५	९८५१२८२३३५	
४६)	साल्ट ट्रेडिङ क.	९८५१३१०७२२	९८६००८४२२२	
४७)	नेपाल बैंक लि	९८५११०३३५१		
४८)	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक		९८५१२५१५००	
४९)	कृषि विकास बैंक		९८५१३१७९६६	
५०)	कृषि सामग्री कम्पनी लि.		९८४९६७२८०५	०१० ५६०११४
५१)	यान्त्रिक कार्यालय	९८५१३१७३५३	९८५१२५४३४३	
५२)	भू तथा जलाधार कार्यालय	९८५१३१५५२४		
५३)	स्वाथ्य विमा बोर्ड	९८६१८९९८६८		

अनुसूची २ स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नं. नुवाकोट

जिल्ला समन्वय समिति,प्रमुख रजिन्द्र विक्रम सिंह ठकुरी **९८५१३३६८०५, ९८५१०५२२१४**

जिल्ला समन्वय समिति,उपप्रमुख दल बहादुर तामाङ **९८५१३३६८०६, ९८४००२७२२७**

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३. विभिन्न निकाय र संस्थाहरुबाट भएका उद्धार तथा राहत कार्य र आगामी दिनको आवश्यकता :

क.स	सहयोग गरिएको राहतको प्रकार	जम्मा अनुमानित आवश्यकता (क)		नेरेसो बाट मात्र सहयोग पाएको परिवार (ख)		अन्य संस्थाबाट भएको सहयोग (ग)		थप आवश्यकता (घ) = क- (ख + ग)		सम्भावित सहयोगी निकाय	कै.
		परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण	परिवार	परिमाण		
१	सुख्खा खाना तयारी खाना										
२	नियमित खाना										
	चमल										
	द्याल										
	तेल										
	नुन										
३	गैर खाद्य सामग्री										
	नेरेसो राहतको सेट										
	थप राहत										
४	पानी शुद्धिकरण औषधी										
५	प्राथमिक उपचार										
	प्राथमिक उपचारक										
	प्राथमिक उपचार वाकस										
	अन्य सेवा कार्यहरु तथा सेवा गरिएको वर्तमान अवस्था र थप आवश्यकता										
६	सुरक्षित स्थानमा सार्ने तथा ओसार्ने कार्य										
७	शिविर व्यवस्थापन										
८	सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि										
९	घुम्ती स्वास्थ्य शिविर										
१०	एम्बुलेन्स सेवा										
११	ट्रेसिङ्ग सेवा										
१२	अन्य विशेष आवश्यकताका सेवाका प्रकार										

स्थानिय तह सम्पर्क नंम्बर

सि.नं.	गा.पा./न.पा.को नाम	प्रमुखको नाम	मोवाईल नं.	उप प्रमुखको नाम	मोवाईल नं.	प्रमुख प्र.अधिकृतको कार्यालयको मोवाईल नं.
१.	विदुर नगरपालीका	राजन श्रेष्ठ	९८५१०६४०८७	प्रभा बोगटी	९८५११३४३५६	९८५१२५०१११
२.	बेलकोटगढी नगरपालीका	जगत बहादुर गुरुङ	९८५१२५३०१०	शिव प्रसाद दाहाल	९८५१२३२४०५	९८५१२५३०२२
३.	म्यागङ गाउँपालीका	आशा तामाङ	९८४१७५९१०८	सिता तामाङ	९८४१५४८९३१	९८५१२५४०३२
४.	किस्पाङ गाउँपालीका	विरबल तामाङ	९८५११७५५२८	अर्जुन प्रसाद न्योपाने	९८५१२१६५७४	९८५११४७९७०
५.	तारकेश्वर गाउँपालीका	शिव अधिकारी	९८५१०९३५०४	हरि प्रसाद रिमाल	९८५११३८४००	९८५१२४६२०६
६.	सूर्यगढी गाउँपालीका	सन्त बहादुर तामाङ	९८५११४७४३२	मन्जु बुढाथोकी	९८५१०६२०७८	९८५११२४३२६
७.	लिखु गाउँपालीका	ध्रुव श्रेष्ठ	९८५१०५३५१६	शुभद्रा अधिकारी	९८४३४७९२४०	९८५१२५३०९९
८.	तादी गाउँपालीका	सन्तमान तामाङ	९८५१०७४५२५	सन्जु प्याकुरेल	९८५११३२५९३	९८५१२३०१५३
९.	शिवपुरी गाउँपालीका	गोविन्द थपलिया	९८५१०३३१६९	विर बहादुर तामाङ	९८४१५८०५१३	९८५१२५३०६३
१०.	पञ्चकन्या गाउँपालीका	रमेश लामा	९८४१८६७४२९	विमला के.सी.	९८५१०२९८५६	९८५१२३०१४१
११.	ककनी गाउँपालीका	सुमन तामाङ	९८४३४८१७३४	मिठुमाया लामा	९८६०३८५९३४	९८५१२४१६६०
१२.	दुप्चेश्वर गाउँपालीका	शंकर बहादुर थापा	९८५११८७३३०	माकुरी तामाङ	९८०३३०८१५०	९८५११२६८९९

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनूसुची-३ वडा अध्यक्षहरुको सम्पर्क नं.

सि.नं	न.पा./ गा.पा.	वडा नं.	वडा अध्यक्ष (पाटी)	सम्पर्क नं.	सि.नं	न.पा./ गा.पा.	वडा नं.	वडा अध्यक्ष (पाटी)	सम्पर्क नं.
१.	बिदुर न.पा.	१	लेनिन रन्जित (एमाले)	9851264001	२.	बेलकोट गढी न.पा.	१	सन्त बहादुर तामाङ(एमाले)	9851134582
		२	दिपककायस्थ (एमाले)	9851264002			२	रामचन्द्रतिमल्सिना (काँग्रेस)	9851054002
		३	बद्रीप्रसाद रिमाल(काँग्रेस)	9851264003			३	कौसिलापुडासैनी(माके)	9849332439
		४	निलमबाबु ढुंगेल(एमाले)	9851264004			४	चन्द्रब.लामा(माके)	9851175720
		५	लिलानाथ न्यौपाने(माके)	9851264005			५	मदनभुजेल(काँग्रेस)	9813996990
		६	श्यामकृष्ण चालिसे (एमाले)	9851264006			६	अम्बिकातामाङ(एमाले)	9840182211
		७	रबिन्द्रनेपाल(काँग्रेस)	9851264007			७	भुमेश्वरनेपाल(काँग्रेस)	9841087039
		८	कमलश्रेष्ठ(काँग्रेस)	9851264008			८	सुरेशलाल चित्रकार(एमाले)	9841087815
		९	हरिरामभण्डारी(माके)	9851264009			९	दुर्गाप्रसाद गजुरेल(काँग्रेस)	9841019140
		१०	गणेशकु. नेपाल (काँग्रेस)	9851264010			१०	प्रलादप्र. थपलिया(काँग्रेस)	9851096092
		११	बाबुरामतामाङ(एमाले)	9851264011			११	प्रकाशजग पाण्डे(काँग्रेस)	9840586372
		१२	उपिन्द्रखडका(माके)	9851264012			१२	डिल्लीरामशिलवाल(एमाले)	9851018455
		१३	भरतब. तामाङ(काँग्रेस)	9851264013			१३	नवराजपाण्डे(काँग्रेस)	9841244051
३.	तादी गा.पा.	१	नकुरदोङ तामाङ(काँग्रेस)	9851216189	४.	लिखु गा.पा.	१	नरहरि पाण्डे(काँग्रेस)	9860571297
		२	बच्छुरामतामाङ(माके)	9851063388			२	प्रेमबहादुर थापा मगर(एमाले)	9851114727
		३	सोनमतामाङ(काँग्रेस)	9851036532			३	सितारामपुलामी(काँग्रेस)	9851088071
		४	आस्विनकुमार पाण्डे(माके)	9849012345			४	प्रकाशराई(काँग्रेस)	9843321035
		५	सरोजभण्डारी(एमाले)	9841744460			५	विश्वप्रसाद खतिवडा(काँग्रेस)	9861842728
		६	श्रीमानतामाङ(माके)	9841720948			६	सुमनभण्डारी(माके)	9851171516
५.	ककनी गा.पा.	१	पदम ब. श्रेष्ठ(माके)	9841698576	६.	शिवपुरी गा.पा.	१	सुकुराम तामाङ(माके)	9851045856
		२	तिलकब.लामा(काँग्रेस)	9851049834			२	कुमारतामाङ(माके)	9851220661
		३	घननाथबजगाई(माके)	9851147057			३	नातितामाङ(माके)	9851095696
		४	सोनामलामा(एमाले)	9851129077			४	चन्द्रब.गुरुङ(काँग्रेस)	9851112023
		५	बुद्धरताज लामा(काँग्रेस)	9841332202			५	रेशमब.मोक्तान(एमाले)	9841986526
		६	लक्ष्मणतामाङ(माके)	9843086591			६	बिष्णुश्रेष्ठ(एमाले)	9851155158
		७	रामकृष्णतामाङ(काँग्रेस)	9851030507			७	बिरब.तामाङ(माके)	9841734112
		८	शेषमानलामा(एमाले)	9866995577			८	केशवप्रसाद रिजाल(काँग्रेस)	9851253172
७.	म्यागङ गा.पा.	१	जिमा ब.तामाङ(काँग्रेस)	9862455195	८.	तार्केश्वर गा.पा.	१	चक्र ब.तामाङ(काँग्रेस)	9851189935
		२	सन्दबिरतामाङ(एमाले)	9745679950			२	शिवप्रसाद पनेरु(एमाले)	9851334430
		३	हरिब. तामाङ(काँग्रेस)	9870291197			३	सुर्यमानश्रेष्ठ(काँग्रेस)	9851221231
		४	कमलब.तामाङ(स्वतन्त्र)	9843536494			४	हरीब.पौडेल(एमाले)	9841031816
		५	जितब.तामाङ(काँग्रेस)	9861340294			५	अशोकतामाङ(काँग्रेस)	9851001783
		६	हरीकुमार तामाङ(काँग्रेस)	9813876943			६	नारायणरिमाल(एमाले)	9851148150

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची ४
जिल्लामा क्रियाशिल पत्रकारहरुको नाम र फोन नम्वरहरु

सि.नं.	नामथर	संस्था	सम्पर्क नं
	पत्रकार महासघं नुवाकोट शाखा	पत्रकार महासघंको जिल्ला शाखा कार्यालय	०१०५६०८८०
	नमराज सुवेदी	अध्यक्ष पत्रकार महासंघ नुवाकोट शाखा	९८६०५१२८४३
	सुनिल श्रेष्ठ	उपाध्यक्ष,नेपाल पत्रकार महासंघ नुवाकोट	९८४१३६५४६२
	रुपा अर्याल		९८६००४७०७४
	जगदीश खनाल	उपाध्यक्ष,नेपाल पत्रकार महासंघ नुवाकोट	९८५१०८०१२२
		सहसचिव, अध्यक्ष प्रेस युनियन	
	सुजित भण्डारी	टिभि त्रिशुली, रेडियो त्रिशुली	९८५१०२७९१५
	देवचन्द्र भट्ट	एनटिभी,अन्नपूर्ण, भैरवी एफएम	९८५१०६७३१५
	भोलाराज पौडेल	राजधानी दैनिक	९८५१०१४८९०
	शरण उत्सुक सापकोटा	त्रिशुली प्रवाह साप्ताहिक	९८५१००२९३८
	शिवप्रसाद देवकोटा	उत्तरगया दैनिक, नुवाकोट जागरण साप्ताहिक	९८५११३४९८०
	प्रमिला सुनार	रेडियो चिम्टेश्वर	९८६०३९०५६९
	श्रीराम नेपाल	नुवाकोट सन्देश साप्ताहिक, रेडियो सञ्जीवनी	९८५११८०६९६
	नवदीप श्रेष्ठ	त्रिशुली खबर साप्ताहिक, नयाँ पत्रिका	९८५१११०६४५
	श्रीराम अधिकारी	नुवाकोट एफएम	९८५१०८९५३३
	राजकृष्ण श्रेष्ठ	कान्तिपुर टिभि	९८५११००५६९
	कृष्ण थापा,	कान्तिपुर दैनिक	९८६१४३९०५१
	गमला लामा	रेडियो सञ्जीवनी	९८६००४५३१४
	शक्तिमाया तामाङ	विविसी नेपाली सेवा, रेडियो चिम्टेश्वर	९८४९२४३७७२
	शालिकराम चालिसे	विदुर खवर डट कम	९८४९८२०९१६
	शरण उत्सुक सापकोटा	त्रिशुली प्रवाह साप्ताहिक	९८५१००२९३८
	भगवती लामा	नागरिक दैनिक	९८४३११७३२४
	उमेश खनाल	नुवाकोट एक्सप्रेस	९८४९२९६७१७
	गीता अधिकारी	रेडियो लाङ्गटाङ्ग	९८५१०६९०७२

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची ५

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा नुवाकोट

क.स	नाम	पद	संस्था	सर्म्पक नम्बर	कैफियत
१	हरि श्रेष्ठ	सभापति	नुवाकोट जिल्ला शाखा	९८५११८०८७६	
२	निरन्जन प्रसाद आर्चाय	उप सभापति	"	९८५१०७६६३९	
३	शुशिला चित्रकार	उप सभापति	"	९८४१५०६०१७	
३	उद्धव शर्मा रिजाल	मन्त्री	"	९८५१३४७२३६	
४	नमराज सुवेदी	कोषाध्यक्ष्य	"	९८४१०८७३९६	
५	प्रेम प्रसाद रिमाल	उप मन्त्री	"	९८४१७१९८९६	
६	क्षेत्र तामाङ	उप कोषाध्यक्ष	"	९८५११०७३९२	
७	जिल्ला शाखा सम्पर्क नं		विदुर,नुवाकोट	०१०-५६०९७० ०१० -५६००७०	
८	रक्त संचार सेवा केन्द्र		कोलोनी, नुवाकोट	०१० -५६१८३३ ९७६५९८८७२९	

उपशाखाहरुको ठेगाना र सर्म्पक ब्यक्ति

क.स	उपशाखाको नाम	ठेगाना	सभापतीको नाम	सर्म्पक नम्बर	कैफियत
१	झिल्टुङ्ग उपशाखा	बेलकोटगढी ८	नारायणप्रसाद नेपाल	९८५११२९०५८	
२	बेल्कोट उपशाखा	बेल्कोटगढी १०	बिश्वराज तिवारी	९७४१०३९९६२	
३	बुधसिह उपशाखा	तारकेश्वर ४	सिताराम वस्ती	९८४१०२१२५४	
४	तारुका उपशाखा	तारकेश्वर ३	मदन बराल	९८४३७९३४१२	
५	ककनी उपशाखा	ककनी गा.पा.३	सुरेन्द्र तामाङ्ग	९८१३४८०११०	
६	शिवपुरी उपशाखा	शिवपुरी गा.पा.	भिमसेन खड्का	९८४३१६२२४३	
७	पन्चकन्या उपशाखा	पन्चकन्या ३	बालकृष्ण पराजुली	९८४३३०२३४१	
८	छहरे उपशाखा	लिखु गा.पा. ६	अजय पाठक	९८५११७६००४	
९	खानीगाँउ उपशाखा	लिखु गा.पा.	प्रकास ढकाल	९८४९५१३५९०	
१०	खरानीटार उपशाखा	तादी ३	केशव कुमार सुवेदी	९८६९३८९१९०	
११	दुप्चेश्वर उपशाखा	दुप्चेश्वर गा.पा ६	रमेश प्रसाद आचार्य	९८५१०८८२८७	
१२	हल्देबागेश्वरी उपशाखा	हल्दे बागेश्वरी	बासुदेव लम्साल	९८४१७९९४१०	
१३	देउराली उपशाखा	म्यागङ्ग ३	पारस लाल तामाङ्ग	९८४१९२२६४२	
१४	काहुले उपशाखा	किस्पाङ्ग ३	धर्मदत्त भट्ट	९८४१८२३३८३	
१५	गेर्खुटार उपशाखा	विदुर १०	भेष बहादुर पाण्डे	९८४१५४८८३६	
१६	आगाँपुटार उपशाखा	विदुर ९	कृष्ण बहादुर बोगटी	९८४१५९११०७	

१७	तुप्चे उपशाखा	विदुर ७	कृष्ण प्रसाद रिजाल	९८४१७९७२६६	
१८	खड्गभज्याङ्ग उपशाखा	विदुर ३	माधव प्रसाद लामिछाने	९८४१५५०१४२	
१९	त्रिशुली उपशाखा	विदुर १	अनुज जोशी	९८४१६७१२२०	
२०	बट्टार उपशाखा	विदुर ४ र २	अनुजमान श्रेष्ठ	९८४१६१०३४१	
२१	ईनारपाटी उपशाखा	विदुर ६	शंकर अमात्य	९८४१४६४५२२	
२२	जालपादेवी उपशाखा	विदुर ५	मदन लाल चित्रकार	९८४१५४८२९१	
२३	गेर्खुसेतिदेवी उपशाखा	विदुर ११	घनश्याम न्यौपाने	९८५११४२२४९	

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
विपद प्रतिकार्यका लागि तालिम प्राप्त जनशक्तिको विवरण

क.स.	नाम	ठेगाना साबिक गा.बि.स	तलिमको नाम	सम्पर्क नं
१.	गणेश कुमार नेपाल	गेर्खु	एन.डि आर.टि	९८४१५४८१५६
२.	केशव कुमार सुवेदी	खरानीटार	"	९८१३३२०८२५
३.	शुसिला चित्रकार	देवीघाट	"	९८४१५०६०१७
४.	भरत सुवेदी	खरानीटार	डि. डि आर.टि	९८१३३९५४२३
५.	शंकर अमात्य	ईनारपाटी	"	९८४१४६४५२२
६.	श्रीराम पाण्डे	बेलकोट	"	९७५१०२१८१७
७.	रामजी प्रसाद पौडेल	हल्देकालिका	"	९८४१६५७३७५
८.	मोहन श्रेष्ठ	त्रिसुली	"	९८४१५४८३९४
९.	राजु पण्डित	कोलनी	"	९८४१३४३०६८
१०.	दुर्गा प्रसाद ढुंगेल	खडगभञ्ज्राङ्ग	"	९८४१६३८८६५
११.	निरञ्जन प्रसाद आचार्य	समुन्द्रटार	"	९६११०१२२४५
१२.	उद्धव शर्मा रिजाल	तुप्चे	"	९८४९१०३२३६
१३.	नारायण प्रसाद नेपाल	जिलिङ्ग	"	९८४१७८०१९५
१४.	उत्तम पाठक	थानसिङ्ग	"	९८४१३९०६०९
१५.	थानेश्वर अर्याल		"	९८४१३३५३२८
१६.	देवचन्द्र भट्ट	पिपलटार	"	९८५१०६७३१५
१७.	मञ्जु श्रेष्ठ		"	९८०८६२०२६१
१८.	सिता तामाङ्ग	कोलनी	"	९८४१५४८९३१
१९.	रुपा अर्याल	गेर्खु	"	९७४११३९०७९

क.स.	नाम	ठेगाना	तलिमको नाम	सम्पर्क नं
१.	उद्धव शर्मा रिजाल	तुप्चे	प्राथमिक उपचार तालिम	९८४९१०३२३६
२.	केशब सुबेदी	खरानीटार	"	९८४३४३३१५४
३.	रमेश गिरी	गणेशस्थान	"	९८५१२२९३८०
४.	प्रेम प्रसाद रिमाल	खड्कभन्ज्याङ्ग	"	९८४१७१९८९६
५.	दुर्गा प्रसाद ढंगेल	खड्कभन्ज्याङ्ग	"	९८४१६३८८६५

७.	अच्युत राज ढुंगेल	तारुका	"	९८४१५४८३९४
८.	कुमार पाठक	खानीगाउ	"	९८४१५१२८६०
९.	सिता तमाङ्ग	देउराली	"	९८४१५४८९३१
१०.	ईन्दिरा रिजाल	तुप्चे	"	९८४९२६२९३७
११.	भेष बहादुर पाण्डे	गेर्खुटार	"	९८४१५४८८३६
१२.	रामकृष्ण अधिकारी	गणेशस्थान	"	९८५११८९९६२
१३.	गोपाल सिलवाल	थानापति	"	९८५१२२५८२४
१४.	समुन्द्र अधिकारी	बागेश्वरी	"	९८५१०४४५६३
१५.	भावना नेपाल	कबिलास	"	९८४९७६४७०९
१६.	देबकी अधिकारी	लिखु	"	९८४१५८४७६९
१७.	फुलमायाँ तमाङ्ग	दुप्चेश्वर	"	
१८.	श्रीकृष्ण प्याकुरेल	गेर्खु	"	
१९.	सुमिन्द्रा श्रेष्ठ	खरानीटार	"	
२०	दिनेश श्रेष्ठ	बागेश्वरी	"	९६११०८०२२५
२१	लेखनाथ भट्टराई	हल्देकालिका	"	
२२	शिवराम गौतम	भद्रुटार	"	९८५१०५१६१४
२३	रबिन्द्र न्यौपाने	काहुले	"	९७५१११६२८३
	समुदायमा आधारित स्वास्थ्य गतिबिधि तालिम			
१	रामकृष्ण अधिकारी	गणेशस्थान	CBHFA	९८५११८९९६२
२	प्रल्हाद पुडासैनी	खरानीटार	"	९८४१८६१०७०
३	गिता श्रेष्ठ	गणेशस्थान	"	
४	सुजन गजुरेल	पिपलटार	"	९८५११२९०८०
५	राधिका गजुरेल	पिपलटार	"	९८६०७७२१५०
६	सुजित तमाङ्ग तारुका	तारुका	"	९८४३४९७२३०
७	भवानी थपलिया	चतुराले	"	९८४९९१२६५३
	मनोसामाजिक सहयोग तालिम			
१	शुभद्रा गिरी	हल्देकालिका	PSS	९८४३६७३४६७
२.	प्रल्हाद पुडासैनी	जिलिङ्ग	"	९८४१८६१०७०
३.	दुर्गा राज पाठक	बट्टार	"	९८५१०४३१९७

अनुसुची ६

जिल्लामा कार्यरत रहेका गैह्रसरकारी संघ संस्थाहरूको विवरण:

सि.न.	संस्थाको नाम	प्रमुख व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी नुवाकोट जिल्ला शाखा	हरि श्रेष्ठ	९८५११८०८७६	सभापति
२	गै.स.स. महासंघ	लोचन भट्टराई	9841548556	अध्यक्ष्य
३	तादी विकास समाज	लक्ष्मण श्रेष्ठ	९८५११९८५४९	

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

४	सु आहारा नेपाल,	प्रल्हाद अधिकारी	९८०११९८५९५	
६	सामुदायीक विकास केन्द्र (CDC)	विष्णुराज नेपाल	९८५११२०४४४	
७	कार्डसन	पदम उप्रेती	९८५१०८४९५९	
८.	उद्योग बाणिज्य संघ	**राजेन्द्र श्रेष्ठ**	9841664217	
९	गेर्खुटार युवा क्लब	निमेस बोगटी	९८५११५४८२७	
१०	ककनी सामुदायिक केन्द्र	टंक लामा		
११	SAPPROS	केदार पौडेल	९८५११४६६०३	
१२	People In Need (PIN)	निशा निरौला	९८४९६७१७७४	

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसुचीः७

प्रकोप द्रुत सर्वेक्षण फारम
(फारम नं. २ जिल्लाको प्रयोजनको लागि)

जिल्ला
मिति :

प्रतिवेदन

१. प्रभावित क्षेत्रको विवरण :

क्र.स	गापा/ नपा को नाम वडा	प्रकोपको प्रकार	प्रकोप परेको मिति	जनसंख्या			प्रभावित परिवार			विस्थापीत परिवार		क्षति भएका घरधुरी	
				मृत्यु	हराएको	घाइते	घरधुरी	पु.	म.	घरधुरी	जनसंख्या	पूर्ण	आशिक

२. समुदाय तथा व्यक्तिगत सम्पत्तिको अनुमानित क्षतिको विवरण :

क्र.स	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		अनुमानित क्षति (मुल्यमा)	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रक्रिया	कैं.
			पूर्ण	ऋाशिक			
१	विद्यालय भवन						
२	पुल तथा सडक						
३	स्वास्थ्य चौकी						
४	सामुदायिक श्रोत केन्द्र						
५	अन्न बाली रोपनी						
६	खेतीयोग्य जमिन रोपनी						
७	घरपालुवा पशु						
८	साना पसल						
९	माछा पोखरी						
१०	संचार						
११	विद्युत						
१२	अन्य						

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

४. जिल्ला तथा समुदाय स्तरमा रहेका सहयोगी निकायहरु (ती निकायहरुको कार्यक्षेत्र र गर्न सक्ने कार्यको विवरण)

क.स	सहयोगका कार्यहरु	सहयोगी निकायको नाम र योजना					कै
१	पूर्णरुपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						
२	आंशिक रुपमा क्षति भएका घरका लागि सहयोग						
३	विद्यालय भवन						
४	पुल तथा सडक						
५	स्वास्थ्य संस्था						
६	सामुदायिक श्रोत केन्द्र (गा.पा न.पा सुरक्षित वासस्थान						
७	अन्न वाली						
८	घरपालुवा पशु						
९	साना पसल						
१०	माछा पोखरी						
११	अन्य						

५. विपद परेको क्षेत्रमा देखिएका सम्भावित स्वास्थ्यजन्य खतराहरु :

क.स	रोग	न.पा / गापा	वडा समुदाय स्थान	प्रभावित अनुमानित जनसंख्या	कै
१	झाडा पखला				
२	हैजा				
३	मलेरिया (औलो)				
४	रुघाखोकी, ज्वरो				
५	इन्सेफलाइटिस				
६	छालाका रोगहरु				
७	सर्पको टोकाई				
८	आखां पाक्ने रोग				
९	अन्य				

६. पहुँच (प्रभावितहरु सम्म राहत लिएर कसरी पुग्न सकिन्छ देखिएको सुरक्षाको अवस्था , राहत व्यवस्थापनमा जनमानसको प्रतिक्रिया)

७. आइपरेका समस्या / बाधाहरु

८. सारांश

टोली नेता : श्री हस्ताक्षर

टोली सदस्य: श्री हस्ताक्षर

अनुसुचीद

विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम

फारम नं. ३ (८ दिन देखी १० दिन)

जिल्ला : न.पा / गा.पा टोल

१) प्रकोपको प्रकार (२) प्रकोपको परेको मिति (३) समय

४) घरमुलीको नाम : पेशा :

५) उमेर समुह अनुसारको परिवार संख्या :

उमेर समुह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष सम्म			
६ देखी १५ वर्ष			
१६ देखी ५९ वर्ष			
६० वर्ष भन्दा माथी			
कुल जम्मा			

६. संकटासन्न व्यक्ति :

क) शारिरिक असक्षम .... जना (ख) एकल महिला .... जना (ग) गर्भवती .... जना (घ) सुत्केरी ...... जना

७. क्षतिको विवरण :
क.मानवीय क्षति :
मृत्यु : हराएको : घाइते :

ख. घर
पूर्ण क्षति : आंशिक क्षति :

९) जीविकोर्पाजनको क्षेत्रहरुमा प्रभाव :
क.) कृर्षि

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
नुवाकोट

- अन्न के.जी. / क्यून्टल...
- जग्गा जमीन : रोपनी / बिघा ....

ख) पशुधन (वटा) ....
ग) व्यापार व्यवसाय (नगदमा)..
घ) अन्य..
१०. यस अघि कुनै निकायबाट सहयोग प्राप्त भएको भए :
क)
ख)
ग)
११. आवश्यकता पहिचान :

क) नियमित खाना	(ख) लत्ताकपडा	(ग) त्रिपाल
घ) भाँडाकुडा	(ङ) पिउने पानी	(च) चर्पी
छ) मनोसामाजिक परामर्श	(ज) सरसफाई	(झ) स्वास्थ्य
ञ) शिक्षामा सहयोग	(ट) अन्य........	

१२ सन्दर्भ सामग्री :

१.विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६)
२. नुवाकोट जिल्लाको जि.प्र.का,जि.स.स. बाट उपलब्ध तथ्याङ्कहरु
३. कोरोना महामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी मार्गदर्शन २०७६
४. जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९
५. राष्टिय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४
६. विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्टिय नीति २०७५

शम्भु प्रसाद रेग्मी
प्रमुख जिल्ला अधिकारी